

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelak: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2456.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: čet. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Madžarska pravičnost

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je imel na seji vodstva vladne stranke politično ideološki govor, ki je v njem poskusil razložiti vodilna načela madžarske notranje in zunanje politike. Pritoževal se je, da je madžarski narod na žalost premalo številčen, da bi mogel s svojimi visoko etničnimi pogledi odločilno vplivati na mednarodno politiko. Mora se prilagoditi razmeram. Kar se tiče odnošajev z evropskimi narodi, zahtevajo Madžari pravičnost, pred vsem pravičnost za Madžarsko. S stališča te »madžarske pravičnosti« presojajo dogodke v mednarodnem svetu. S tega stališča se Madžarska pri ženevskih razpravah o sankcijah ko je šlo za izbero med evropsko in afriško državo, ni mogla odločiti drugače, kakor za evropsko državo. »Madžarska pravičnost« je merodajna tudi za vse druge odločitve vlade v domači in zunanji politiki.

Gömbös je danes vodja Madžarske in njene politike. Govoril ni na kakem banketu, marveč z vsem poudarkom avtoritete pred svojimi vodilnimi političnimi sodelavci. Njegova izvajanja imajo zato službeno značaj in zaslužijo da jim posveti pozornost tudi mednarodna javnost.

»Madžarska pravičnost« je pojem, ki se je uvrstil po vojni v evropski politični slovar kot posebnost, znana vsakemu, če se ni učil zgodovine samo od madžarskih historikov. To pravičnost so pred vojno občutili zelo malo vsi, ki jih je usoda vlekla v jarem sverofebske krone, znana pa je že dolgo vsemu kulturnemu in političnemu svetu. S to pravičnostjo so stonili Madžari v zgodovini, ž njo so vodili zlasti svojo politiko kot partnerji dualizma, politiko, ki ima bistven delež na zlomu in razpadu habsburške monarhije, politiko ki je v obliki meri sokriva izbruh svetovne vojne in ki je z iridom te vojne doživela tudi svojo pravično obsodbo.

V prvi polovici in v sredi preteklega stoletja so v borbah proti dunajskemu absolutizmu Madžari visoko dvigali prapor svobode in zahtevali enako pravico za vse narode habsburške monarhije. Ko pa so z Dunajem sklenili politično kumščjo, so se iz borcev za svobodo in pravico spremenili v njene krute zatiralce. Bili so manjšina v svoji državi, toda z metodami, kakor jih menda ni nikjer drugje v zgodovini, so stonili drugozičnim sodržavljanom za tihnik. Vseh zadnjih trideset let preteklega stoletja in v tem stoletju vse do konca svetovne vojne se je »madžarska pravičnost« objestno izživljala do poslednjih konsekvenc. Ni nam treba ponavljati stvari, ki so danes vsemu kulturnemu svetu znane, ne naštevati krivic in nasilij, ki so jih morali prenašati Slovaki, Srbi, Slovenci, Rumuni in celo Nemci. Sliševemo se lahko na sodbe najodličnejših predstavnikov zapadnoevropske kulture, katerim nikdo ne more odrekati objektivnosti. Klasični prič sta zlasti slavni Norvežan Björnströme Björnson in Anglež Seton Watson. Björnson je z svojimi ponovnim obsodbam madžarske politike postavil krono s tem, da je odklonil udeležbo na mirovni konferenci, češ da ne more sedeti pri isti mizi z madžarskim delegatom. Seton Watson je v svojih delih brezobzirno razkrinal madžarsko moralo v narodnostni politiki in stigmatiziral tisto zares madžarsko pravičnost, ki vse, kar jemlje in zahteva zase, odreka drugim.

Prišla je končno mirovna konferenca, ki je moralno sodbo sprejela v dejansko in vsaj deloma popravila, kar so zagrešila stoletja. Manjšine pa, ki so še ostale v Madžarski, okuščajo še danes, da zgodovina madžarskih oblastnikov ni izmordila. Madžarska je po mirovni pogodbi vezana štiti svojo narodno manjšine, toda to obvezo spoštuje Madžarska prav tako malo, kakor je predvojna Ogrska spoštovala svoj lastni narodnostni zakon.

Taka je v resnici »madžarska pravičnost«. Svet jo pozna in zato jo je enkrat za vselej odklonil. Časi take madžarske pravičnosti se ne povrnejo nikdar več.

Nova poljska vlada

Varšava, 14. oktobra. d. Predsednik republike je imenoval novo vlado, ki je sestavljena takole: ministrski predsednik Marian Kosiński, notranji minister Ladislav Raczkijewicz, zunanji minister Josip Beck, vojska general Tadej Kasprycki, finance Evgen Kwiatkowski, pravosodje Czeslaw Mihalowski, prosveta Konstantin Chylinski, kmetijstvo Julij Polentowski, trgovina general Roman Kordecki, promet Mihael Butkijewicz, socialno skrbstvo Ladislav Jaszczold, pošta in brzojav Milan Kalinski. Nova poljska vlada je bila zapriščena včeraj dopoldne. Razen ministra Becka ni v njej nobenega člana iz takozvanega polkovniškega tabora.

Nova italijanska podmornica

Rim, 14. oktobra. AA. V navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblasti so v Spezziji spustili v morje novo italijansko podmornico »Enrico Tazzoli«.

V ČEM NAJ BI OBSTOJALI PRVI SANKCIJSKI UKREPI

Predlogi odbora osemnajstih za izvajanje sankcij proti Italiji — Kompenzacijski režim v korist državam, ki bi bile zaradi izvajanja sankcij oškodovane

Zeneva, 14. oktobra. d. Pododbor za finančne sankcije je včeraj izdelal besedilo predlogov za finančni bojkot Italije in predložil danes predloge odboru osemnajstih v odobritev. Njegova seja je bila tajna, vendar pa se je zvečelo, da hočejo Italiji popolnoma onemogočiti uvoz finančnih sredstev iz inozemstva. Prepovedali naj bi se ne samo krediti italijanski vladi in italijanske javne emisije na mednarodnih finančnih trgih, temveč tudi finančni promet med inozemskimi in italijanskimi zasebniki.

Tudi glede gospodarskih sankcij so se včeraj vršili podrobni razgovori med francoskimi in angleškimi eksperti s sodelovanjem Edena, pri čemer je bil dosežen sporazum o postopku v odboru osemnajstih!

Dočim so Angleži v soboto priporočali naj bi se najprej uvedla prepoved uvoza italijanskega blaga v države, ki so članice Društva narodov, ter vprašanje omejitve izvoza neobhodnih potrebščin uredilo šele kasneje, ker so bili mnenja, da bo zahtevalo mnogo več časa za proučitev, so se včeraj sporazumeli, naj se istočasno proučujejo prepovedi uvoza in omejitve izvoza in sicer za proizvodnje, ki se morejo smatrati kot neobhodne potrebščine. Razen tega naj bi se pooblastili poseben odbor, da bi proučil vprašanje medsebojne pomoči med državami, ki bi izvajale sankcije, in sicer na podlagi odstavka 3 čl. 16. pakta DN, da bi se zmanjšala na najmanjšo mero škoda državam, ki bi izgubile svoja tržišča v Italiji. Govore o celo o kompenzacijski blagajni in ni nobenega dvoma, da se bo pričela huda borba za udeležbo v okrilju tega odbora.

Pododbor za finančne sankcije je na svoji seji ugotovil, da razpolaga Italija sedaj še s 7 milijardami francoskih frankov tujih deviz, izmed katerih so še tri milijarde neizkoriščene. Te tri milijarde bo treba upoštevati pri finančni blokadi Italije. Sklenjeno je bilo, da se predlaga ustanovitev dveh novih odelkov. Prvi naj bi določil omejitve uvoza in izvoza, drugi pa naj bi pripravil predloge o kompenzacijskem režimu v korist državam, ki bodo spriče izvajanja sankcij proti Italiji oškodovane. Poleg drugih prihajata v tem pogledu predvsem vpoštev Jugoslavija in Rumunija. Sodijo, da jima bodo druge države odstopile del tržišč, na katerih dominira njihovo blago.

Seja odbora osemnajstih

Zeneva, 14. oktobra. w. Komite osemnajstih se je danes dopoldne sestel pod predsedstvom Vasconzelosa, da zavzame stališče glede na poročilo pododboru finančnih strokovnjakov o finančnih sankcijah proti Italiji in nadaljuje v soboto začetno debato o gospodarskih sankcijah. Kakor se doznava, so načelno sklenili ustanoviti permanenten odbor, ki bo proučil in nadziral izvajanje finančnih in gospodarskih sankcij po članicah Društva narodov. Nadalje so bili z majhnimi izpremembami sprejeti ukrepi, ki so jih predlagali finančni strokovnjaki. Končno so poudarjali, da za italijanske Rdeči križ določeni denar in materialne pošiljave ne spadajo v sankcije.

Komunikacije

Po seji odbora osemnajstih, ki je trajala dve in pol ure, je bil izdan naslednji komunikat:

Odbor je proučil načrt predloga, ki ga je predložil pododbor za finančne ukrepe. Ta načrt stremi za tem, da vlada članice DN takoj izvedejo potrebne ukrepe, da se onemogoči naslednje transakcije: posredna ali neposredna posojila vseh vrst, bančni krediti in drugi krediti vseh vrst, emisije akcij in emisije drugih kapitalov, ki bi bile primerne, da bi italijanski vladi ali javnim ustanovam odosno fizičnim ali pravnim osebam na italijanskem ozemlju dale na razpolago denarna sredstva. Načrt določa, da se pozovejo vlade, naj sporocé odboru ukrepe, ki so jih morda izvedle v soglasju s predlaganim načrtom. Odbor je proučil točko za točko tega načrta. Razni člani so prosili za pojasnila, zlasti o inozemskih podružnicah italijanskih družb ali italijanskih podružnicah inozemskih družb, poslih italijanskih zavarovalnih družb ter plačilih v korist italijanskega Rdečega križa. Končno je bil načrt z nekaterimi izpremembami sprejet.

Ovire za uspešne sankcije

Pariz, 14. oktobra. d. »Le Jour« poroča, da je treba odpraviti nove ovire ženevskemu načrtu, ker so Rusija, Rumunija, Turčija in Grčija sporočile po svojih zastopnikih, da se kljub svojemu načelnemu pristanku na sankcije ne morejo odreci gospodarskim prednostim, ki jih jim nudijo dobave Italiji. Zlasti Rusija, ki je v tem času glavna dobaviteljica mineralnih olj Italiji, bi z uveljavljanjem sankcij izgubi-

la velik del svojih inozemskih deviz. Sedaj so v teku pogajanja med omenjenimi štirimi državami in Anglijo, da se odstranijo težkoče.

Pred pričetkom angleške blokade?

Pariz, 14. oktobra. o. Iz Londona poročajo, da namerava Velika Britanija že te dni pričeti z blokado Italije v smislu ženevskih sklepov. »Intransigence« pravi, da se v angleškem vrhovnem mornariškem po-

veljništvu pripravljajo odredbe za kontrolo vseh ladij, ki so na poti v vzhodno Afriko. Blokada, meni list, bo lahko izzvala hude mednarodne zapletljaje in celo vojno med Anglijo in Italijo.

Anglija ukinita prepoved izvoza orožja v Abesinijo

London, 14. oktobra. o. Angleška vlada je na svoji današnji seji sklenila ukiniti prepoved uvoza orožja in streliva v Abesinijo. Trgovski minister je bil pooblaščen, da ukinitve prepovedi izvrši

Italijanski ukrepi proti sankcijam

Popis vseh življenjskih potrebščin in sirovin, potrebnih za industrijo v Italiji

Rim, 14. oktobra. o. Generalni tajnik fašistične stranke Starace je že začel akcijo za obrambo proti gospodarskim sankcijam. Pozval je k sodelovanju notranjega, korporacijskega in kmetijskega ministra ter zastopnike vseh fašističnih sindikalnih zvez. Predvsem bodo popisali vse razpoložljive količine hrane in drugih življenjskih potrebščin, sirovin in izdelkov, ki so potrebni za vojsko, ter onemogočili nadaljnji porast cen, ki so ga povzročili razni spekulant, ki blaga nočejo postaviti na trg. Proti spekulantom so bile izdane najstrožje kazenske odredbe. Jutri bo imel Starace po-

sebno konferenco z nekaterimi pokrajinskimi tajniki fašistične stranke, ki jim bo dal podrobna navodila za izvajanja teh ukrepov.

Sankcije, ki so bile proglašene proti Italiji, je sprejel tisk z velikim ogorčenjem. Splošno ugotavlja, da so najbolj sramotno orožje, ki se je kdaj uporabljalo proti kakemu narodu, ter da pomenijo dejansko gospodarsko vojno proti Italiji.

»Giornale d'Italia« meni, da bodo sankcije končno škodovalle le onim, ki jih bodo izvajali. Trgovski promet med Italijo in Anglijo je bil n. pr. v poslednjih letih ak-

Italijani zavzeli Aksum

Včeraj so italijanske čete zasedle mesto Aksum, ki se je prostovoljno predalo — Pred novo italijansko ofenzivo

Rim, 14. oktobra. AA. Po dosedanjih vesteh se smatra kot gotovo, da so italijanske čete danes zavzele Aksum.

Glavni italijanski stan v Asmari, 14. oktobra. g. Mestna uprava v Aksumu se je izjavila pripravljeno, da se prostovoljno vda Italijanom. Delegati mesta so že na potu v italijanski glavni stan, da ponudijo vrhovnemu poveljniku italijanskih čet generalu de Bonu svojo predajo. Davi se je šest nadaljnjih abesinskih voditeljev s svojimi pristaji predalo Italijanom ter se postavilo na razpolago četam generala de Bona.

Spopadi na severozahodni fronti

Addis Abeba, 14. oktobra. d. S fronte poročajo o hudih bojih v dolini reke Takaze v severno-zahodnem kotu države. Čeprav v uradnih krogih izjavljajo, da ne dobivajo s fronte nobenih avtentičnih vesti o razvoju bojev in čeprav so zveze prestolnice s posameznimi frontnimi odelki popolnoma prekrajene, vendar govore o hudih bojih abesinskih četniških oddelkov z italijanskimi predstražami na severni fronti.

Milan, 14. oktobra. w. Kakor javlja »Corriere della Sera«, se nadaljujejo praske med italijanskimi in abesinskimi četami na severni fronti vzdolž obmejne reke Setiti pri Augerju. Po ponovnih napadih in neuspehlih poizkuših prekoračiti obmejno reko, je več sto Abesincev s svojimi glavarji, med katerimi je tudi šekj Berbera, prešlo k Italijanom, katerim so se brezpogojno vdali.

Nove predaje na severni fronti

Rim, 14. oktobra. AA. Agencija Stefani poroča z abesinske fronte, da se je po veljništvu predalo še nekaj pokrajinskih poglavarjev in mu izrekle svojo zvestobo. Italijanskim vojaškim oblastem so se prišli pokloniti tudi koptski duhovniki in zastopniki muslimanov iz Aduie in Aksuma.

Iz Adigrata poročajo, da se je tamkaj pridružil Italijanom še tisoč abesinskih vojakov, pristašev rusa Gukse. Vojaki so bili oboroženi z modernimi brzoostrelnimi puškami »Herstal«, s seboj so pripeljali tudi 50 mezgov z municijo.

Abesinski vojak, ki so se pridružili Italijanom, trdijo da mnoga plemena v ogledanski pokrajini odklanjajo povelja iz Addis Abebe

in imenu 15 cerkva in večjega števila samostanov. Tudi muslimansko prebivalstvo te pokrajine se je pridružio Italiji. Prav tako je del oficirjev vojske rase Sejuma prestopil k Italijanom. V krajih, ki so jih doslej zavzeli Italijani, je življenje popolnoma normalno. Veliko število Abesincev, ki so prvotno pobegnili pred Italijani, se je vrnilo v svoje kraje. Abesinske čete se zbirajo v pokrajini Tembienna.

Po zadnjih vesteh so Italijanske čete zavzele mesti Havzein in Sokoto, vendar to uradno še ni potrjeno.

General de Bono v Adui

Adua, 14. oktobra. d. V Adui, za katero so se borili Abesinci in Italijani z največjo ogorčenostjo pet dni in noči, je bila včeraj velika slavnost. Vrhovni italijanski poveljnik general De Bono je pregledal italijanske čete ter nato odkril spomenik italijanskim vojakom, ki so padli v vojni l. 1896. V svojem govoru je poudaril uspeho prodiranje sedanjih čet, ki so dosle s padcem Aduie in zavzetjem vzhodne Tigre svoj prvi cilj.

Danes so mogli avtomobili voziti že do Aduie, ker se je italijanskim četam posrečilo popraviti cesto tako, da je sposobna za avtomobilski promet.

Vinci zaprt

Pariz, 14. oktobra. AA. Agencija Havas poroča iz Addis Abebe: Nihče ne more obiskati italijanskega poslanika Vincija, ker je skupaj z italijanskim vojaškim odposlancem polkovnikom Calderinijem in svojim slugo dejansko zaprt. Tuji diplomatski zastopniki, zlasti francoski so skušali večkrat izposlovati obisk pri Vinciju, toda abesinska vlada je to odklonila.

Italijanski konzul iz Mangale bo prispel v Addis Abebo najbrže že danes ali jutri.

Kondilis o prevratu

Nagovor na oficirje, vojake in mornarje — »Republika je Grčija tako oslabil, da bi v primeru potrebe, ne bila mogla več braniti svoje časti in svobode«

Atene, 14. oktobra. AA. Ministrski predsednik Kondilis je imel včeraj na Salaminih v tamkajšnjem vojaškem arzenalu govor na zborovanju oficirjev, vojakov in mornarjev. Med drugim je poudaril:

Vsi veste, na kako nizko stopnjo je padla naša država v času republikanskega režima. Ni treba posebej omeniti cele vrste zarotniških pokretov, dovolj je, da omenimo najvažnejše in to je, da se je Grčija bavila s praznimi razpravami, ali ji je potreben predsednik ali kralj na čelu države, med tem ko so druge države izpopolnile svojo vojaško moč, da sedaj lahko uspešneje branijo svojo čast in svobodo. Ni treba iti prekok za napoved, da bi se Grčija znašla v tragičnem položaju v primeru kakih mednarodnih zapletljajev. Kar

tiven za Britanijo. Tako se je bila lani zaključila bilanca tega prometa s 6,5 milijoni funtov sterlingov v korist Anglije. Italija se bo proti sankcijam znala braniti. Za sedaj se lahko reče, da bo namesto volne, ki jo mora uvažati iz inozemstva, doma izdelovala umetno iz mleka. Ta italijanski izum je popolno in je umetna volna celo boljša kot naravna. V ostalem bo Italija lahko skrčila konzum in italijanski narod bo doprinesel več žrtve z njemu lastno disciplino.

»Resto del Carlino« pravi: Angleška akcija proti Italiji se lahko zavrne le z enakimi sredstvi, potrebno pa je, da se poravnajo računi z Društvom narodov, ki izvaja protitalijansko politiko. V obeh vsakega Italijana je Društvo narodov izvršilo moralni samomor, ker se je opilo z angleškim wiskijem.

Italija ne bo izstopila iz Društva narodov

Tukajšnji politični krogi naglašajo, da Italija ne bo izstopila iz Društva narodov, da ji ne bi kdo očital, da se boji posledic. Prav s tem, da vztraja v Društvu narodov hoče dokazati, da je njena vojna v Afriki opravičena. S tem si hoče tudi za bodoče obraniti pravico zahtevati priznanje svojih kolonialnih aspiracij. Italija bi bila po zgledu Japonske lahko izstopila iz Društva narodov in se otrešla vse obveznosti, toda prav s tem, da ni izstopila, je dokazala svojo pravico in pričakovati je, da jo bodo tudi v Zenevi končno priznali.

Obisk generala Garibaldija v Londonu

London, 14. oktobra. AA. »Daily Telegraph« poroča, da bo v kratkem prispel v London general Ezio Garibaldi. Njegove mu posetu pripisujejo velik pomen, ker bo bržkone prišel z mislijo, da se pogaja z zastopniki angleškega generalnega štaba. Od teh pogajanj bodo odvisni nadaljni odnošaji med Italijo in Britanijo. Po mnenju poučenih krogov naj bi Garibaldi v Londonu sondiral teren za morebitni sporazum.

Takrat bo Vinci zanesljivo zapustil Addis Abebo, ker vse kaže, da je abesinska vlada uradno sprejela na znanje, da noče prej odpotovati iz Addis Abebe, dokler ne prispe ta konzul.

Italijansko poslanstvo štitijo veliki oddelki vojske, prav tako tudi hišo, kjer je zaprt italijanski poslanik. Hrano mu dobavljajo grški hotelirji, prinašajo jo mu pa abesinski vojaki.

Ne navadni položaj italijanskega poslanika je še vedno predmet razgovorov v tukajšnjih diplomatskih krogih.

Boji med predstražami v Ogadenu

Pariz, 14. oktobra. d. »Paris Soir« poroča iz Addis Abebe, da so prišle italijanske čete pod poveljstvom generala Grazianija na ogadenski fronti zopet v stik s četami abesinskega generala Nasiba, zdi se pa, da do sledje še ni prišlo do večjih spopadov. Italijanska pehota prodira oprezno ob meji Angleške Somalije, pri čemer jo spremljajo letala, da bi izsledila sovražne postojanke. Italijanska letala so bombardirala več abesinskih taborišč. Kakor vse kaže, je abesinska taktika še vedno defenzivnega značaja. Bržkone se bodo Abesinci spustili v boje šele v neposredni bližini gora, ki obdajajo staro mesto Harar.

Djidjiga, 14. oktobra. d. Semkaj prihaja vsak dan na tisoče abesinskih vojakov, ki so na pohodu na ogadensko fronto. Mobilizacija v okolici Hararja je skoro popolna. Na ogadenski fronti so bili doslej samo manjši spopadi, vendar pa se vsak trenutek pričakuje večji italijanski napad.

Neutrlnost Jemena

London, 14. oktobra. AA. Jemenski imam je po poročilih iz Adena v zadnjem času izdal stroge odredbe za ohranitev neutralnosti. Obalne straže ob Rdečem morju so bile zelo ojačane ter naglo popravljajo in oborožujejo utrdbe v Hodejdi in Moki.

se je zgodilo 10. oktobra, ni bila revolucija, marveč upor oficirjev, oboroženih sili in cellega grškega naroda proti neodločnosti in negotovosti naših voditeljev. Niti šefi republikanskih strank niso pokazali več volje zaradi spremembe režima. Narod je hkrati razumel, da ima sedaj vlado in državo, ki sta sposobni štiti vsakega državljanca. Naša naloga je dokazati, da smo vredni tega enodusnega zaupanja grškega naroda. Od vas zaradi tega ne zahtevamo samo navadne poslušnosti nego disciplino, ki jo daje samo prepričanje, da bomo lahko do konca izpolnili svojo težko nalogo.

Govor generala Kondilisa je bil sprejet z delnim aplavzom in akklamacijami kralju in vladi.

Zasedanje gospodarskega sveta Male antante

Predsednik vlade dr. Stojadinović o nalogah šestega zasedanja gospodarskega sveta Male antante

Beograd, 14. oktobra. AA. Danes se je sestel gospodarski svet Male antante na šesto redno zasedanje. dočim so odbori za posamezna vprašanja začeli razprave že 7. oziroma 10. t. m. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki je obenem tudi predsednik stalnega sveta Male antante, je otvoril zasedanje z naslednjim nagovorom:

V trenutku otvoritve rednega plenarnega zasedanja gospodarskega sveta Male antante, predvsem prisrčno pozdravljam v imenu kr. vlade delegate kraljevine Rumunije in republike Češkoslovaške. Potrebno se mi zdi pri tej priliki ponovno poudariti, da Mala antanta, čeprav je nastala v trenutku kraljevine nevarnosti, nikoli ni imela napadalnega značaja, kakor tudi ni z gospodarskega vidika nikoli propovedovala kraljevine ali teritorialne ekskluzivnosti. Temeljena karakteristika in najvažnejše delo Male antante je sodelovanje z miroljubnimi sredstvi.

Sesto redno zasedanje bo moralo sprejeti sodepe o več konkretnih vprašanjih. Predvsem je potrebno proučiti in označiti vse težkoče, ki ovirajo razvoj trgovinske in promislne dejavnosti. V prvih vrstah je potrebno proučiti in označiti vse težkoče, ki ovirajo razvoj trgovinske in promislne dejavnosti. V prvih vrstah je potrebno proučiti in označiti vse težkoče, ki ovirajo razvoj trgovinske in promislne dejavnosti.

1.) sodelovanje pošte in brzjava med tremi državami.
2.) sodelovanje glede plovbe na Donavi.
3.) industrijsko sodelovanje držav Male antante.

4.) unifikacija čekovne in menične zakonodaje, in
5.) sodelovanje glede železniškega prometa, itd.

Ce upoštevamo običajno delovno proceduro gospodarskega sveta Male antante, bi v interesu čim hitreje ureditve vseh vprašanj, ki so na dnevnem redu, predlagal tole razdelitev dela po komisijah:

1) komisija, ki se bo ukvarjala z vprašanji trgovinske izmenjave blaga;
2) komisija za proučevanje rezultatov, doseženih v nacionalnih odsekih glede izvajanja sklepov, sprejetih na petem zasedanju gospodarskega sveta;
3) komisija za promet z nalogo, da prouči vprašanja plovbe na Dunavu in vprašanje železniškega prometa in letalskega prometa;

4) komisija za druga vprašanja, ki so na dnevnem redu, in za morebitne nove predloge, ter naposled redakcijski odbor. Zasedanje komisij bi se moglo začeti še danes, gospodarski svet pa bi se sestel, ko bodo komisije končale svoje delo.

Nato je dr. Stojadinović podetil besedo predsedniku rumunske delegacije, bivšemu ministru g. N. Teodorescu, ki je izvajal med drugim:

Mi nadaljujemo! Še dosti se da storiti, eno pa je gotovo, da smo popolnoma zadovoljni z dosedanjimi uspehi. Imam popolno zaupanje v dober in nagel razvoj začetege dela.

Za Teodorescom se je predsednik češkoslovaške delegacije dr. Friedmann zahvalil v imenu češkoslovaške vlade za pozdrav predsednika jugoslovenske vlade in izrazil radost, da se bo moglo delati v korist vseh treh držav Male antante.

Prvega sestanka gospodarskega sveta Male antante so se udeležili razen članov delegacij tudi rumunski poslanik Guranescu, češkoslovaški poslanik Girs in predsednik jugoslovenske delegacije Pe. Ivanović, načelnik ministrstva za zunanje zadeve.

Žara z zemljo vseh češkoslovaških zgodovinskih krajev na grobu Velikega kralja

Oplenc, 14. oktobra. p. Velika češkoslovaška deputacija, sestavljena in zastopnikov raznih češkoslovaških mest, češkoslovaška deputacija, sestavljena in zastopnikovarjev, legionarjev ter kulturnih in patriotskih organizacij se je danes pod vodstvom dr. Petra Zenkla odpeljala na Oplenc, kjer se je poklonila na grobu pokojnega Velikega kralja. Čehoslovaki so, kakor znano, prinesli s seboj žaro z zemljo iz vseh češkoslovaških zgodovinskih krajev.

V cerkvi sv. Djordja na Oplencu je bila dopoldne svečana zadušnica, nakar je dr. Zenkl položil žaro s češkoslovaško zemljo na kriptu. Na vse prisotne je imel nato govor o tvorni sili velikega jugoslovenskega vladarja, o njegovem delu za zedinjenje Jugoslovenov in za njihovo sodelovanje v korist človečanstvu in svetovnemu miru. Na njegov govor je odgovoril dr. Kosta Kumanudi, predsednik zveze jugoslovensko-češkoslovaških litg. Čehoslovaki so se popoldne vrnili v Beograd.

Z nedeljskih shodov ministra dr. Kreka

V soboto in v nedeljo je imel g. minister dr. Krek zborovanja v Tržicu, Kranju in na Vrhniki. V Tržicu je označil kot glavni namen svojih shodov pokazati, da kot svobodni državljani svobodno povemo svojo besedo in jo svobodno poslušamo. Najhuje trpljenje zadnjih let je bilo v tem, da so bili tisti ljudje, katerim je narod najbolj zaupal, najbolj ponižani in najbolj preganjani. Odklanjamo vsak pritisk in vsako grožnjo. Ljudje, ki so v preteklosti svojo stranko izenačevali z državo, so državo ponižali na stopnjo osvojenih delniških strank. Naše ljudstvo je ostalo kljub temu, da je bilo proglašeno za protidržavno, mimo in ni seglo po krogla. Te dni so takozvani pohorci izdali okrožnico, v kateri trdijo, da med JNS in JRZ ni nobene razlike. (To trditve sliši naša javnost prvič. Op. ur.). Razlika med JRZ in JNS pa je v tem, da ima JRZ svoj temelj v politični organizaciji Slovencev, Srbov in muslimanov. Slovenski del JRZ je že od svojih davnih časov organiziran. V JRZ so z vso svojo organizacijo združene tri grupe, ki vsaka za sebe predstavlja večina na svojem ozemlju. Sporazum je bil sklenjen takrat, ko so nekateri že napravili križ čez dr. Korošca, ki pa je v prenosu več pomenil kakor vsi tisti, ki so bili na vladni in ki so njega preganjali. Na kraju je g. dr. Krek zavrnil očitke, da je dr. Korošec prodal slovenstvo.

vlade more biti. Nismo večni, ker se vse spreminja. Toda ni nobene konkretne nevarnosti, da bi se ta vlada spremenila, ali zamenjala s kakšno diktatorično.

Z ozirom na bližajoči se 20. oktober je g. dr. Krek izjavil, da hoče vlada delati s parlamentom. Toda ne boji se poplancev, ki bi oddali svoje glasove v kakšne razdiralne namene. Vlada ima ogromno večino naroda za seboj, pa ji je vseeno, če to poslanci priznajo, ali pa ne.

Na Vrhniki je minister dr. Krek razpravljati tudi o zunanje političnem položaju ter je izjavil, da hoče naša država v sporazumu s Francijo ostati v sporu med Italijo in Abesinijo popolnoma nevtralna. Abesinija je predala, da bi imela Jugoslavija kakršenkoli interes na tem sporu. Zato mirno in brez vsake nervoznosti vodimo in urejemo svoje gospodarske in finančne transakcije.

Nedeljeno uradovanje pri ljubljanski apelaciji

Ljubljana, 14. oktobra. AA. Počeniš s 15. t. m. bo apelacijsko sodišče v Ljubljani postalo ob delavnikih od pol 8. do 14. ure.

Poročila za zaposlitev slovanskih inozemcev

Beograd, 14. oktobra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je podpisal navodila, po katerih bosta poročila po čl. 12 in 4 pravilnika za izvajanje uredbe o zaposlitvi tujih državljanov dajali zveza jugoslovenskih emigrantskih združenj s sedežem v Beogradu in njene organizacije na banskkih upravah za tuje državljane jugoslovenske narodnosti, ter delegacija za zaščito interesov ruskih emigrantov v kraljevini Jugoslaviji, s sedežem v Beogradu in njena zastopstva na banskkih upravah.

Bled bo imel v sezonah policijski komisariat

Beograd, 14. oktobra. p. Notranji minister je na osnovi § 62 zakona o notranji upravi izdal uredbo, s katero ustanavlja letoviški policijski komisariat na Bledu s področjem, ki se razteza na vso blejsko občino. Pod njegovo pristojnost spadajo: 1. Prekrški uredbe o prijavljanju prebivalstva, 2. prekrški § 74 in 78 zakona o notranji upravi, 3. določevanje policijske ure, 4. policijski prekrški zakona o državnih in samoupravnih cestah, ter 5. nadzorstvo nad prijavljanjem služničadi v občini.

Ban ima odrediti vse potrebno, da bo komisariat pričel posloovati vsako leto ob pričetku kopalniške sezone in prekinil svoje delo ob njenem zaključku.

Sklicanje senata

Beograd, 14. oktobra. AA. Predsednik senata dr. Ljubomir Tomašić je napovedal sejo senata za soboto 19. t. m. ob devetih.

Pomočnik bana vardarske banovine

Beograd, 14. oktobra. AA. Za pomočnika bana vardarske banovine je bil imenovan Dušan M. Filipović v položaju 3/1, doslej upravnik policije v Beogradu.

Beleške

Slovinci v JRZ — Dr. Kulovec predsednik za Slovenijo

Beograjsko glavno glasilo Radikalne zajednice poroča iz Ljubljane: »Organizacija JRZ je v Sloveniji popolnoma dovršena. Spiski nad 100.000 pristave nove stranke so že urejeni ter bodo v teku prihodnjih dni poslani v Beograd glavnemu odboru JRZ, da jih uporabi pri prijavi stranke. Predsednik banovinske organizacije JRZ za dravske banovine, bivši minister dr. Fran Kulovec je prepotoval velik del banovine ter izjavlja, da je bila sprejeta nova stranka v vseh krajih banovine med prebivalstvom z največjim odobravanjem. V njo ne vstopajo samo pristavi bivše Radikalne stranke in Slovenske ljudske stranke, nego tudi pristavi bivših drugih strank v Sloveniji. Predsednik sreske organizacije za mesto Ljubljana g. dr. Jurij Adlesić je že izvedel organizacijo stranke po ljubljanskih mestnih okrajih ter je dosedaj iz 18 takih organizacij. Na vseh konferencah je bil od navzočih sprejet radikalni program z največjim navdušenjem.«

Razdor v slovenskem mačkovskem taboru

Z ozirom na shod, ki ga sklicuje za nedeljo v Ljubljani g. Vidmar v imenu slovenske združene opozicije, so se v petek v Ljubljani sestali razni voditelji političnih prijateljev dr. Mačka, da zavzamejo stališče nam. Vidmarjevi akciji. Sestali so se g. dr. Lončar, Kocmur, dr. Kukovec, nar. posl. dr. Dobovišek, Koren itd. Po daljšem posvetovanju so sklenili, da s posebno izjavo v »Slovenski Zemljic opozicijo javnost, da oni pri organizaciji ljubljanske opozicijske shoda ne sodelujejo. Obenem so pooblastili g. Korena, da dr. Mačka podrobno informira o razmerah v Ljubljani. Po zatrdilih teh gospodov se Vidmarjeva shoda ne bo udeležil noben odposlanec g. dr. Mačka.

G. Vidmar med tem nadaljuje z živahno akcijo za nedeljsko zborovanje. Na dnevni red shoda je postavil tudi izvolitev akcijskega odbora, ki naj bi prevzel vodstvo vsega gibanja združene opozicije v Sloveniji.

Fair play

Za časa režima JNS je obstojala v Ljubljani znana politična pisarna, ki je teden za tednom fabricirala tajne letake in okrožnice, naperjene proti vladi, režimu šestega januarja in jugoslovenski politiki. Na to zanimivo politično literaturo bi bil moral misliti nedeljski »Slovenec«, ko je pisal o morali, poštenosti in pravičnosti v politični borbi. Potem ne bi v zvezi s svojimi izjavami govoril o zaupnem političnem poročilu, ki je bilo, kolikor smo se mogli informirati, menda v obliki pisma poslano nekaterim poedincem. »Slovenec« se zdi to poročilo naravnost grozno in ga šteje med ona sredstva, ki so upropastila staro Grčijo in poznejši Bizanc, kitajsko veldržavo in carsko Rusijo.

Polemika, ki jo objavlja »Slovenec« proti temu pismu, ostane seveda enostranska. Najboljši odgovor — ker bi pokazal, da so »Slovenčevci« napadi brez najmanjše podlage — bi bila objava dotičnega pisma, ki je v primeri s svojčasnimi proizvodi v uvodu omenjene politične pisarne pravi vzor lojalnosti in objektivnosti. S tem večjo nestrpnostjo čakamo na novi tiskovni zakon, ki bo prinesel, kakor je bilo že ponovno objeljeno, tudi v tem pogledu novo svobodo. To je približno vse, kar se za enkrat da reči v odgovor našim novinarskim sosedom, ki bi jim ne škodovalo, ako bi se malo zanimali, kaj je to »fair play«.

Demisije občinskih odborov v karloškem srezu

Odkar so oblasti začele sprejemati kolektivne ostavke, ki so jih podajali člani občinskih uprav v raznih hrvatskih občinah, se je akcija za take demisije še bolj razširila. Pristaši dr. Mačka pritiskajo člane občinskih odborov k odstopu v vseh občinah, ki niso izključno v njihovih rokah. Včerajšnji zagrebški listi beležijo, da je prišlo pretekli teden do takih kolektivnih ostavk v vseh občinah karloškega sreza z edino izjemo Karlovca samega, ki spada pod zakon o mestnih občinah. Ako bo nadzorstvena oblast ostavke sprejela, bodo v občinah imenovanečasne uprave in ob enem razpisane nove občinske volitve.

Namesto Mačka Davidović

G. Ljuba Davidović je v nedeljo govoril na opozicijskem shodu v vasi Trnavi v Sumadiji. Najprej je razpravljal o potrebi, da se uvede popolna demokracija in da so vsi državljani enakopravni pred zakoni. V nadaljnjih izjavah je obirno razpravljati tudi o hrvatskem vprašanju in v zvezi z njim o političnih zakonih. Rekel je med drugim: »Mi hočemo svobodno kritizirati zakone in ukrepe vlade, da se ve, kaj je dobro in kaj je slabo. Hrvatsko vprašanje je v ospredju vse pozornosti. Mi zahtevamo enakopravnost za Srbe, Hrvatce in Slovence. Samo taka enakopravnost more uvesti v naši državi red in slovo. Tema pa to sledila ljubezen med vsemi tremi brati, ki bo najboljša garancija za bodočnost naše države. Pravijo, da hoče Maček razdeliti to državo. Jaz pa pravim, da Maček ne misli tega. Zato smo mi za sporazum s Hrvati in ga bomo tudi napravili. Kakor je bilo dosedaj, ne more biti več v bodočnosti. Mogoče je samo eno: ali se sporazumemo, ali pa se razidemo. Mi pa smo s Hrvati kri iste krvi, zato se raziti ne moremo, marveč se moramo sporazumeti.«

Ob štiridesetletnici pomembne demonstracije

Med kraljevim obiskom so zagrebški visokošolci zažgali madžarsko zastavo — Ponesrečena parada in osmešeni madžarski oblastniki

Zagreb, 14. oktobra.

Med množičnimi izrazi narodne zavednosti in ponosa, ki so bodrili Slovence in Hrvatce, da pod tujo oblastjo niso omagali, temveč žilavo branili svoje pravice in se usposobili za osvoboditev, je pomembna dijaška demonstracija, ki se je pred 40 leti vršila v Zagrebu. Ta demonstracija je odmevala ne samo po vsem slovenskem jugu in po vsej nekdanji avstro-ogreški monarhiji, temveč tudi po vsej Evropi. Mnoge, ki so bili že do skrajnosti potlačeni pod tujim jarmom, je ohrabrila in ves naš svet je opozorila na veliko vlogo in zdravje mladine. Na Hrvatskem je tedaj že 20 let banovale grof Khuen Hedervary, ki je vso javnost tako podjarmil, da go bili v Budimpešti prepričani, da je vsa Hrvatska na kolenuh. Pred 50 leti so hrvatski poslanci bana v deželni zbornici osramotili. Dobil je brotje, kjer se hlače najbolj obrabljajo, in na kocki je bila zaradi te osramotitve njegova oseba in velikašča čast. To sramoto je hotel prikriti z večjim terorjem in pred 40 leti je prišel v Zagreb na obisk cesar in kralj Franc Jožef, da bi izrazil svoje priznanje madžarskemu režimu ter se prepričal da je vsa Hrvatska res »pacificirana«. Narodni voditelji, politiki in javni delavci so bili tako pritisnjeni k tlom, da ni nihče mislil, da bi mogel kdo motiti parade ob cesarjevem obisku ter manifestacije moči madžarske uprave in njenih bratcev.

Vse to pa so na nenavaden način pokvarili hrvatski visokošolci. Tudi njim je bila določena posebna uloga pri paradah. Rektor vseučilišča je bil vodja vladne stranke dr. Spevec. Pred prihodom kralja in cesarja je klical k sebi dijakke, da bi se prepričali o njihovi lojalnosti. Ker se mu je zdelo vse v redu, je dal razglasiti, da bo vseučilišče dijakom oskrbelo gala-uniforme za udeležbo pri sprejelih. V razglasu se je zahtevalo, da se uniforme lahko plačajo šele po končanem študiju. Narodno-zavedni visokošolci so sprva hoteli odbiti vsako udeležbo pri paradah, naposled pa so se tajno domenili ter rektorju v njegovo veliko veselje sporočili, da bodo šli v sprevedu v gala-uniformi. Rektor ni niti stulil, kakšno presenečenje ga čaka. Tedaj je študiral na zagrebškem vseučilišču tudi pokojni Stjepan Radić, ki je prišel iz Prage ter se med dijakih v Zagrebu spet pojavil kakor meteor. Bil je vodja zarote, ki je s svojo demonstracijo pokvarila najlepšo paradu 16. oktobra. Ko je skupina uniformiranih visokošolcev ta dan prispejala do Jelačićevega spomenika, je Radić

policijskega uradnika Jovanovića zapletel v pogovor, da so studentje za njegovim hrbtom razobesili staro hrvatsko akademsko zastavo, s katero se je dijaška garda leta 1848 udeleževala bojev proti Madžarom, istočasno pa zažgali madžarsko zastavo, katero je eden od dijakov prinesel skrito po svojo surko. Ko je policijski uradnik Jovanović zagledal plamen in dim, je aretirali seveda najprej Radića, ostali policisti pa so seveda že prepozno med veliko zmedo, vpitjem in smehom publike začeli loviti demonstrante. Demonstrantje so imeli že poprej pripravljena svoja skrivališča, da so med begom zamenjali gala-uniforme s civilno obleko ter se razkropili po mestu.

Dijaška demonstracija je pomenila za madžarsko vlado nepopisno konsternacijo. Dunajski tisk je madžarske oblastnike škodoželjno ironiziral in zasmehoval, madžarski bes pa se je znašal tudi nad najpogornjšimi trabanti kakor nad rektorjem univerze, nad predstojnikom za šolstvo in nad drugimi podobnimi, Državniška modrost in sposobnost bana je bila izročena javnemu zasmehu.

Pred sodišče so citirali 54 visokošolcev. Razprava je bila spet velika blamaža za režim. Obtoženi dijaki so bili polni sarkazma in in upornosti. Predsednik sodišča je še dolgo leta pripovedoval, da so ga trije dnevi razprave stali 10 let življenja. Strašno se je jezil, žele so se mu nape njale, pot ga je obival in beseda mu je zastajala. Pokojni Radić mu je nekajkrat z vso ljubeznivostjo dejal: »Gospod predsednik, na Angleškem se sodniki nikdar ne jezijo!«

Razumljivo, da je g. predsednik ob takih opombah s pestjo udrihal po mizi. Silno ga je ujezil tudi zagovornik dr. Šime Mazura, ki je začel svoj govor z besedami:

— Javno mnenje je bilo pokrito s velikim kamnom in dijaki so dvignili ta kamen ...

Dijaki so bili obojeni na strogi zapor od 2 do 6 mesecev. Stjepan Radić je dobil seveda najvišjo kazen. Odpeljali so jih v jetnišnico v Bjelovar, kjer pa je predsednik sodišča dr. Herrenhauser skušal z največjo dobrohotnostjo ublažiti justično komedijo. Po ves dan so se obojevali lahko mudili v veliki sodni dvorani, kjer so igrali šah, študirali, ali pa poslušali Radića, ki jim je razlagal najrazličnejše probleme. Pod njegovim vodstvom so se učili tudi ruščine, šele zvečer so odhajali v svoje celice. Po 40 letih je živih samo še 22 obojenih demonstrantov.

Solunska deputacija v Beogradu

Beograd, 14. oktobra. AA. Danes ob 10. dopoldne so predsednik in svetniki solunske občine s raznimi zastopniki nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacij iz Soluna uradno obiskali predsednika beograjske občine.

Solunske goste je s prisrčnim nagovorom pozdravil župan Vlada Ilić. V svojem govoru je omenil stike, ki nas vežejo z Grčijo in ki jih je treba zlasti na gospodarskem polju še bolj poglobiti.

Za pozdrav se mu je zahvalil predsednik solunske občine Manos. Po zaključku, ki jim jo je priredil župan Ilić, so grški gostje v spremstvu beograjskih gospodarstvenikov obiskali grob Neznanega junaka na Avall.

Solunski mitropolit Genadios je s našim mitropolitom Benjaminom imel kratko sestanek. Nato so odposlanci položili na grob vence. Prvi je položil vence solunski župan Manos v imenu Soluna, nato pa predsedniki solunskih organizacij in korporacij.

Minister za pošte na inspekciji

Ljubljana, 14. oktobra.

Minister za pošte in brzjava dr. Branke Kaludjerčić, ki je v spremstvu poštnega direktorja dr. Vagaje včeraj popoldne obiskal Bled, kjer bo v kratkem pričeli instalirati moderno avtomatično telefonsko centralo, je mimogrede pohitil z avtomobilom tudi v Rjbinsko Bistrico, na Jesenice, v Lesce in Radovljico, kjer bodo poštni uradi dobili obenem prometno važne podcentralne. Krediti za blejsko centralo in za vse štiri podcentralne so, kakor nam poročajo, že odobreni, tako da bodo turistična središča Gorenjske, ki so z Bledom na čelu vsako letoleto obnem važna turistična političnega in diplomatskega življenja, dobila še pred pričetkom nove sezone moderno urejene, zahtevam časa ustre, zajoje telefonske zveze.

Danes dopoldne je minister dr. Kaludjerčić izvršil najprej inspekcijo poštne direkcije, nato pa je nekaj časa posvetil strankam, ki so se želele obrniti nanj v raznih zadevah njegovega resorja. Popoldne ei je v spremstvu direktorja dr. Vagaje ogledal še poslovanje ljubljanskih pošt ter obiskal tudi poštni dom na Tyrševi cesti. Pri tej priliki se je g. minister ponovno zelo pohvalno izrazil o delu poštne, telefonskih in telegrafskih uradnikov in uslužbencev, obenem pa je objubil vso svojo pomoč v stiskah, ki jih preživlja služba njegovega resorja v Ljubljani. Z večerenim brzjavom odpeljal v Maribor.

Razpust framaconskih lož v Franciji

Pariz, 14. oktobra. d. Vlada je odredila razpust vseh framaconskih lož. Premoženje lož se zapleni v korist države.

Lov za zlatom

V nedeljo zvečer ob pol devetih Kon-gresni trg je v megli. Malo ljudi pohaja sem in tja. Iznenada kilic iz teme:

»Primite ga, gospod stražnik! Primite ga, gospod stražnik!«

Čez trg beži na kolesu možak s širokim torbičom v roki. Za njim ženska, ki maha s klobukom in neprestano kliče:

»Primite ga, gospod stražnik!«

Naše ljubljanske firbece, ki imajo hkratu tudi dosti zmisla za red in pravico, poznate. Menda se ne čudite, če vam povemo, da je bil možak zajet in obkrožen, že preden je pridrljal do kina Matice in radovednežev se je nabralo toliko kakor mravej, če gredneš s palico v mravljišče. Sam zločec naj ve, odkod so se vzeli. Stražnik nevarno dvigne pendrek. Možak skoči s kolesa.

»V imenu zakona!«

Med tem priteče še ženska, ki se je prej poglala za njim.

»Ti, baraba, zlaž te pa imam! Sem s torbič!«

»Ali ga poznate?« vpraša stražnik.

»Seveda ga poznam! Kako ga ne bi! Moj mož je! Denar mi je pobral, da bi ga, mraha, zapil ...«

Dolgi obrabi na vseh straneh. Tudi pri stražniku. Tu ne more in ne sme nastopiti v imenu zakona. . . Skomisne s rama in se obrne stran.

Možak izpusti torbič, čeprav nerad.

»Še malo ured ...«

»Dr. . . .«

Možak sede na kolo in jo odžari po židovski ulici, ženska pa se počne obrne nazaj proti nunski cerkvi. . .

In ljubljanski firbeci so spet očeparjejni za lepo senzacijo. . .

Eksplozija na ruskem parniku

Hamburg, 14. oktobra. AA. Na ruskem parniku »Voroshilov« je med vožnjo proti Nordernjeju razneslo parni kotel. Štirje člani posadke so bili ubiti. Posadko ladje je prevzel ameriški parnik »Predsednik Roosevelt«.

Preiskava proti Primorju

Zagreb, 14. oktobra. a. V Zagreb je prišel g. Poropić, ki se je zadnje dni »audil v Ljubljani zaradi preiskave proti Primorju. Popović ni hotel dati nikakih izjav o poteku preiskave. Glede razveljavljenja tekme Primorje: Gradjanški je kapetan Poropić izjavil, da ne more biti govora o tem, ker Gradjanški ni protestiral proti verifikaciji tekme, nego je savez opozoril le na to, da na terenu Primorja ni mogoče odigrati nobene igre, na kar je savez tudi sprejel svoj znani sklep. Poropić je imel danes v prostorih zagrebškega nogometnega podsaveza več razgovorov z igralci in funkcionarji Gradjanškega.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za turek: Milo in mirno vreme, bolj oblačno, spoda tudi dež.

Naši kraji in ljudje

Vojni strupi in zaščita pred njimi

Nekaj potrebnega pouka ob vežbanju napadov iz zraka

Zgodovina vojnih strupov sega daleč v preteklost. Uporabljali so jih že Spartanci leta 400 pr. Kr., seveda v zelo primitivni obliki in potlej so se pododotali preko skoraj vseh ljudstev do današnjih dni. Odločilnega pomena so postali vojni strupi v svetovni vojni, ko so se navzlic mednarodnim dogovorom v velikem obsegu uporabljali na vseh frontah.

Kemično orožje v vojni in njegove žrtve

Da nam bo slika kemičnega orožja v svetovni vojni jasnejša, si oglejmo nekaj števil: Leta 1915 so Nemci pri Ypru prvokrat izpustili iz 24.000 jeklenih posod ca. četr milijona kg klor, ki ga je veter tiral s hitrostjo 2 do 3 metre na sekundo proti sovražniku. Bilanca: 5000 mrtvih in 15.000 invalidov. Zjutraj 13. julija so spet Nemci in spet pri Ypru spustili na sovražnika najstrašnejši vojni strup kar jih poznamo: iperit ali lost. Učinek kemičnega orožja v številkah je bil naslednji: Američani ca. 76.000 mrtvih, Angleži 180.000, Francozi 150.000 med tem pa Nemci 78.000. Celotni učinek je bil ca. 500.000 mrtvih in 1.000.000 poškodovanih. Vzrok tako ogromnemu številu žrtev je bil v tem, da je takrat tehnika obrambe daleč zaostajala za tehniko napada.

Za uspešno obrambo se je v prvi vrsti treba podrobneje seznaniti s lastnostmi vojnih strupov. Večinoma so ti strupi jedke tekočine pa tudi plinaste in trdne snovi, ki so razen ogljenčevega dioksida (ta nastaja kakor znano pri nepopolnem izgoritju oglja) in cijanovodika vsi težji od zraka. Plinasti vojni strupi se po eksploziji bombe širijo v obliki plinastega vala po tleh. Trdni strupi se zaradi eksplozije razprše v zelo fin prah ki obvisi v zraku, tekoči strupi se pa ali razprše v drobne kapljice in tvorijo meglo, ali pa izhlape in učinkujejo kot plini. Na srečo so skoraj vsi ti strupi razen iperita prav kratkotrajni in pod vplivom zračne vlage naglo razpadejo in postanejo tako neškodljivi. Nekateri, n. pr. cijanovodik učinkujejo takoj, drugi (iperit) pa šele čez nekaj časa.

Pet vrst strupov

Po fiziološkem učinku delimo vojne strupe v pet skupin: V prvi skupini so dušljivi, ki napadejo dihalne organe. Glavna med njimi sta klor in fosgen kot plina in dišogen ter klorpikrin kot tekočina.

V drugo skupino spadajo solzavci, ki niso smrtno nevarni in povzročajo le neprijetno solzenje. To so tekočine, ki jih je več vrst.

Tretji skupini prištevamo kihanca. Tudi ti niso smrtno nevarni, povzročajo pa nezno, dolgotrajno, večkrat se ponavljajoče kihanje z bolečinami. Med njimi so znani Klark I. in II. ter adamzit. To so trdne snovi, ki se v prah razpršene uporabljajo samo vzporedno z drugimi strupi. Ta prah je namreč nemototeno prodiral skozi starejše maske in ko si je vojak zaradi kihanja maske snel, je postal žrtev plinov dušljivec.

Četrti skupini prištevamo oba najnevarnejša strupa luizit in iperit. Oba sta tekočina in zlasti zadnji velja za najmočnejšega vseh strupov. Luizit so odkrili konec svetovne vojne in so ga sprva, precejnjoč njegovo učinkovitost, imenovali »rosa smrti«. Kasneje se je izkazalo, da je izredno občutljiv napram zračni vlagi in da hitro razpade. V nasprotju z njim pa je iperit eden najbolj stanovitnih strupov in poleg tega zelo zahrbtnen. Učinkuje na oči, pljuča in kožo na kateri povzroča mehurje, zaradi česar ga tudi imenujemo mehurjevec.

V peto in zadnjo skupino štejemo živčne in krvne vojne strupe. Semkaj spadata cijanovodik in ogljenčev monoksid.

Razlike v barvi ali vonju

Vsi navedeni strupi se razlikujejo po barvi ali po vonju. Razen tega se spoznajo tudi po zvoku eksplozije bombe. Dočim je pok razdiralne bombe zelo močan pa se plinska bomba zamolklo razpoči. Na ta način je dana možnost spoznavati pline. Fosgen ima vonj gnilega sena, iperit diši po gorčici, cijanovodik po grenkih mandeljnih. Klor je rumenkasto zelene barve, cijanovodik modre, adamzit zelene itd.

Slično kakor vjnske pokuševalce imamo tudi ljudi, ki spoznavajo in razlikujejo vojne strupe v najmanjši količini. Toda na to subjektivno metodo se ni popolnoma zanesti. Za točneje preiskavo nam služijo različne kemične metode.

Vojni strupi se uničujejo s protistrupi, razen iperita, bolj ali manj kratkotrajni in kmalu razpadejo. V zaprtih prostorih se uničujejo s posebno žveplo. lužno raztopino. (»žveplena jetra« — natrijev polisulfid), ki jo razpršujemo po zraku. Proti iperitu se najuspešneje uporablja klorovo amon, ki je pa tudi samo po sebi strup in se mora zaradi tega z njim zelo previdno ravnati.

Najhujši je iperit

Splošno se sodi, da so ti strupi najstrašnejše vojno orožje. V resnici pa velja to samo za tistega, ki na obrambo ni pripravljen, dočim so za onega, ki je

opremljen z zaščitnimi sredstvi in dobro izvežban, skoraj brez vsake nevarnosti. Med zaščitno opremo spada v glavnem maska proti vojnim strupom, ki nam varuje pljuča in oči. Naša civilna maska je zdaj že tako popolna, da nas varuje pred vsemi vojnimi strupi, razen pred ogljenčevim monoksidom, ki iz znanih razlogov ne pride v poštev. Najnevarnejši je kakor rečeno iperit zaradi učinkovanja na kožo. Pred njim se zaščitimo z gumirano ali z lanenim oljem prepojeno obleko ter rokavicami in gumijastimi škornji. S tako opremo

lahko kljubuje človek tudi najhujšemu plinskemu napadu. Za varstvo otrok, starcev in bolnikov, si ne prenesejo maske, morajo biti na razpolago posebna zavetišča, dobro zaprti prostori in predvsem kleti. Vse navedene zaščitne priprave bomo imeli priliko natančneje spoznati o priliki ljudskih vaj za primer plinskih napadov, ki se bodo v kratkem vršile v posebni plinski sobi, ki je bila nalašč v ta namen zgrajena na dvorišču ljubljanske realke.

Glede fantastičnih vesti, ki krožijo med ljudstvom o izumih zmerom novih strupov, proti katerim ni obrambe, je treba pripomniti, da so prav malo verjetne. Doslej znani strupi tudi niso nikakva novotarija za znanstveno kemijo, saj so bili znani že pred svetovno vojno, samo njih izdelovanje je bilo takrat še predrago in prekomplificirano. Hujšega strupa od iperita si danes ne moremo misliti. Pred njim se kakor rečeno branimo s popolno izolacijo telesa na pram okolici. Se hujši strup bi bil lahko samo tak, ki bi to izolacijo uničil, kar pa današnji rod ne bo doživel.

Ban. inštruktor inž. Mandrino.

KINO UNION
Telef. 2221
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Chopinov
poslovilni valček
W. Liebeneiner, H. Waag,
R. Romanovsky.
Najnovejši Foxov tednik in uvertura
»Netopir«
Jutri **PAULA WESSELY**
MASKARADA

Bombe na Maribor

Dan plinske vojne — Trije ranjenci

Maribor, 13. oktobra.

Danes so se vršile prvič vaje v obrambi Maribora proti napadom iz zraka. Točno ob 13.55 je zapel telefonski zvonec na glavni obveščevalni postaji. Iz Hoč so javili približevanje 6 sovražnih letal, ki so v dveh skupinah po 3 letala proti Mariboru. V naslednjem hipu so bile obveščene vse postojanke v Mariboru, tako v središču mesta kakor na periferiji, da se bliža nevarnost.

Ob 13.57 so bila letala že nad Mariborom. Poveljnik obrambe je naznanil prihod sovražnih letal s tremi rdečimi raketami. Turobno so zatulile sirene dvakrat po 3 minute, naznanjajoč prebivalstvu bližajočo se nevarnost. Aktivna obramba je takoj stopila v akcijo. Iz vseh njenih postojank, na Piramidi, na Meljskem hribu in drugod so zagrmeli obrambni topovi, reglale so strojnice. Letala so metala na mesto vžigalne, plinske in rušilne bombe, ki so bile označene z rdečimi, belimi in zelenimi raketami. Toda učinek že samo nakazane in namišljene napada je bil precej grozen. Tuljenje siren, grmenje topov, regljanje strojnic, pokanje petard, ognjeni plameni na Glavnem trgu, na Kralja Petra trgu, na kolodvoru in drugod, so napravili strahoten vtis.

Na glavni obveščevalni postaji je neprestano brnel telefon. Poveljnik obrambe je sprejemal obvestila, njegov pomočnik je z raketami opozarjal ekipe na nevarnost eksplozije raznih vžigalnih in plinskih bomb. Kot že rečeno, so letala bombardirala mesto s tremi vrstami bomb. Prva bomba je

zanetila požar na Glavnem trgu in že čez dve minuti so bili gasilci tam. V naslednji minuti je pričelo goreti na Kralja Petra trgu, kmalu nato pa je objel gost dim delavnice državnih železnic. Ob 14.05 je prišla vest, da je na Koroskem kolodvoru padla vžigalna in plinska bomba, ob 14.10 plinska bomba na Glavnem trgu, ob 14.13 pa je nastal ogenj na glavnem kolodvoru. Ob 14.14 je nastal ogenj in padla je plinska bomba v Vrbanovi ulici, ob 14.15 plinska bomba na Kralja Petra trgu, ob 14.16 plinska bomba na Slomškovem trgu. Vse reševalne in druge ekipe so na dana popelja takoj prešle v akcijo. Ogenj na glavnem kolodvoru in na Glavnem trgu so gasili mariborski gasilci, na Kralja Petra trgu pobreški gasilci, ogenj v delavnicah državnih železnic pa železniška gasilska četa. Ekipe za ugotovitev plinov so povsod preiskale kraje, kjer je padla plinska bomba, in označile nevarno mesto z rdečimi zastavicami ter takoj obvestile druge ekipe, ki so se lotile čiščenja ogroženih krajev.

Točno ob 14.19 je bilo dano znamenje, da je konec nevarnosti. Spet so zatulile sirene, naznanjajoč prebivalstvu, da je nevarnost minila. Poveljnik obrambe je raz stolp izstrelil tri rakete. Sovražna letala so odletela, in sicer 3 v smeri Ptuj - Ljutomer, ostala 3 pa proti Slovenjgradu.

Pri napadu je bila razdeljena obramba v aktivno in pasivno. Aktivno je vršilo vojaštvo, ki je obstreljevalo sovražna letala s topovi s Piramide in od Treh ribnikov ter s strojnimi in glavne kolodvora, nadalje iz vojašnice vojvode Mišiča in delav-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

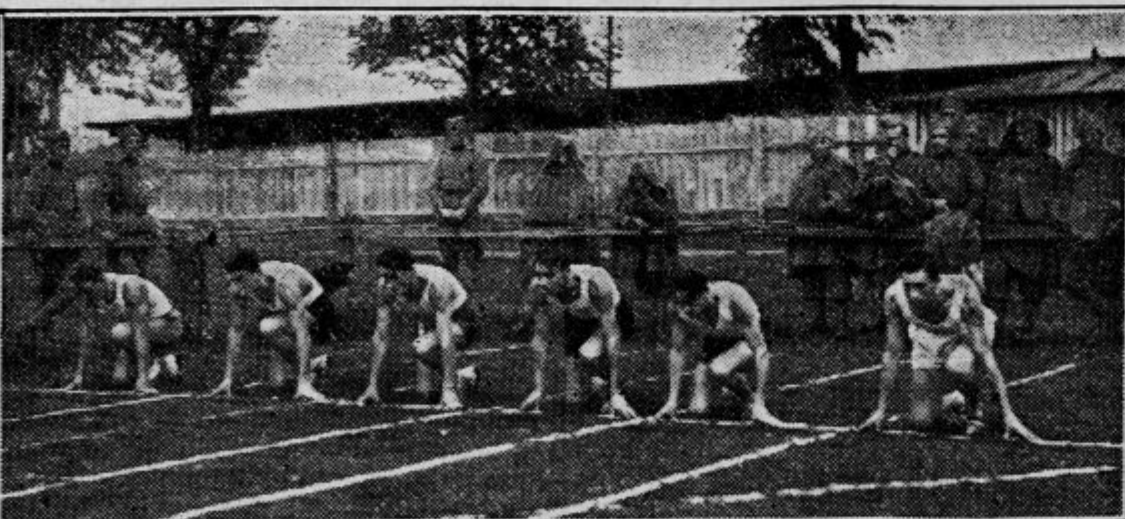
zveti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Borba Gradec : Ljubljana

Slike nam predstavljajo momente iz lahkoatletskega dvoboja Gradec-Ljubljana. Gradčani so od lani pokazali velik napredek in so prepričevalno zmagali z naskokom 15 točk. Največ točk so si priborili v tehničnih panogah, kjer so, z izjemo meta kladiva, povsod pobrali obe prvi mesti.

Start na 100 m. Tretji od desno je zmagovalec Šter.

V teku na 100 m sta Šter (Ljubljana) in Plattner (Gradec) v istem času 11.4 prispela na cilj, vendar je bil Ljubljancan (na levi) za prsa pred gostom.

nic državnih železnic na koroskem kolodvoru. Pasivno obrambo je vršil odbor za obrambo mesta proti napadom iz zraka pod vodstvom predsednika odbora, mestnega poveljnika generala Hadžiča s pomočjo svojih ekip. Člani tega odbora so bili zbrani na mestnem stolpu na Slomškovem trgu. Ekipe so bile v pripravljenosti na 5 razjonskih postajah. Sanitne ekipe so bile opremljene z vsem potrebnim vojnim materijalom in so imele na razpolago mestne avtobuse. Ekipe za ugotavljanje plinov so imele reaktivne aparate in tablice za označevanje plinov. Ekipe za gašenje požarov in reševanje pa so izpolnjevale skupine starejših sredješolcev. Poveljstvo aktivne obrambe je bilo na glavnem kolodvoru, poveljstvo pasivne obrambe na stolpu stolnice.

Pa tudi ta nedožitni napad na Maribor ni potekel brez nezdod. Eksplozirajoče petarde so poškodovale tri osebe, ki so jim nudili reševalci prvo pomoč in jih obvezali. Lažje ranjena je bila magistratna uradnica Golobčeva, nadalje neki moški na Glavnem trgu in še en moški na Kralja Petra trgu.

Ob grobu vzorne narodne matere

Ljubljana, 11. oktobra.

V četrtek popoldne, ko je Ljubljansko polje polagoma tonilo v mraku, so položili pri Sv. Križu k večnemu počitku gospo Katio Gorazdovo.

Pokojnica je bila po rodu iz Zeleznikov in poročena z našim neumornim nacionalnim delavcem in šolnikom gosp. Franom Gorazdom. Zena plemenitega značaja, prežeta narodnega duha, je bila vedno verna sodelavka svojega moža. Naše gorenske vasi, kjer je služboval njen zakonski drug, se še danes po 45 letih spominjajo te blage in razumne gospe, ki je bila pordeželskim materam, znanam in dekletom najboljša svetovalka in učiteljica. Ni se strahla truda. Njeno nepokolebljivo prepričanje, da obstoj in procvit naroda zavisi samo od zdrave in poštene družine, je hotela vcepiti tudi našemu podeželskemu žensstvu. Njeno tiho in vztrajno delo nikjer ni ostalo brez dobrega sadu.

Vzgojila je mnogobrojno rodbino, ki jo preveva poštenost in neuklonljivo narodno mišljenje. Tako je bila tudi vsa okolica, v kateri se je ona gibala in občevala. Ze pred vojno je bila njena hiša zbirališče najvnetejših jugoslovensko orientiranih omladincev, tu so se tvorile celice za jugoslovensko propagando, Endlicher in mnogi drugi so bili stalni gostje pri Gorazdovih. Ko je nastala vojna in je Beograd padel, so jo obilile solze. Zvečer, ko je avstrijska soldateska triumfirala po ulicah in je bila Ljubljana v lučkah, so bila njena okna temna, bolj temna kakor običajno. Zastonj so bile grozljive, odveč intervencija policije. Pri Gorazdovih je ostala tema. Sledile so preiskave, nenaden vpoklic vseh treh sinov k vojakom, tiranje njene hčerke pred divizijsko sodišče. A nič ni omajalo prepričanja te zavedne rodoljubkinje. Delila je kruh, tobak in perilo med srbske ujetnike in jih je ob vsaki priliki bodrila, da ni daleč čas, ko bodo

Šmarje spominu padlih

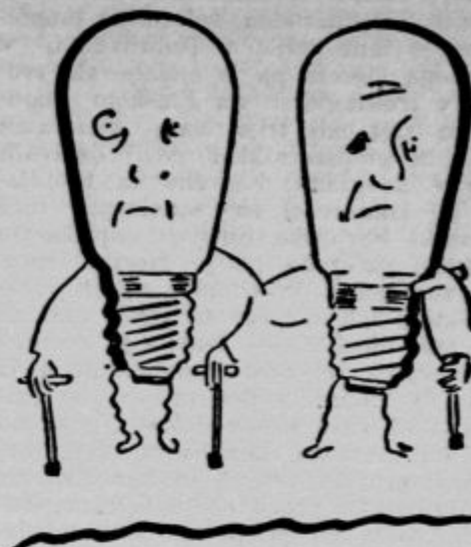
Spomenik je bil v nedeljo odkrit z lepo svečanostjo

Šmarje, 14. oktobra.

V nedeljo 13. t. m. so tudi v prijaznih šmarjah pri Ljubljani odkrili spomenik svetovne vojne. Misel, da naj se postavi ta spomenik, je bila sicer v srcih vseh župljanov že ves čas po svetovni vojni, a uresničila se je šele zdaj pod predsedstvom župnika Ravnikarja, ki kaže mnogo vne- ma za povzdigo šmarske fare. Inicijativa je izšla iz občinskega odbora, ki je marljivo sodeloval in so se tudi vsi občani radi odzvali s prispevki za spomenik, ki je stal 10.000 Din.

Spomenik je zelo posrečeno delo tvrdke Kunovar. Relief predstavlja padlega vojaka s puško ob strani, nad katerim se

Nam ne pomaga Woronov.....

Stare in slabe smo me enostavne žarnice — toda gdo nam more vdlati nove niti?

Odstopiti moramo prostor novi

TUNGSRAM ŽARNICI

z nitko v dvojni vijačnici,

ki sveti mnogo boljše, pa vendar ne porabi več toka.

Sodobna žarnica

TUNGSRAM

nitka v dvojni vijačnici

oni z nami vred svobodni. Kako veliko je bilo njeno zadoščanje, ko je že en dan pred prevratom postavila na svoj balkon ozaljšan kip kralja Petra I., katerega je cel- la 4 leta tako skrbno čuvala pred avstrijskimi policijami. Solze nepopisne radosti so ji tekale po licih, ko je videla, da je njen narod, katerega je toliko ljubila, res svoboden.

Zdaj je zavedna in blaga žena za vedno zatisnila oči. Njena zadnja pot je pokazala, kako je bila pokojnica prijubljena, čeprav se ni nikjer silita v ospredje, še manj, da bi iskala časti in pohvale. Smatrala je vse svoje delo za prirodno dolžnost in izpolnjevanje dolžnosti po njenem nazoru ni nikakršna zasluga. Njen, s nebroj venci in šopki pokrit grob pričra, koliko nas je, ki jo bomo pogrešali v svoji sredi. Svetli vzor te res prave jugoslovenske žene in matere bo vedno živel med nami!

ščikanja s palmu miru in s križem v ozadju. Nad belim reliefom, ki je pravo umetniško delo, se na črni plošči v polkrogu žari napis: »Iz naše krvi je kila vaša svoboda.« Pod reliefom je črna plošča z imeni padlih in s črno žaro, simbolom večnega življenja. Spomenik je dobil primerno mesto ob cerkveni steni, ki je prej s svojo praznoto in zapuščenostjo gledala proti cesti, odkar je prejšnje pokopališče pokrila pusta trava. Dva spomenika bivših Roksov—Dolničarjev sta naša svoja mesto drugod, in novi spomenik je dal stari cerkvi novo lice.

V nedeljo se je šmarcem izpolnila davna želja. Ze v soboto so venčali svojci padlih in drugi vaščani spomenik z venci in cveticami. Soliska mladina je pod vodstvom gg. učiteljev okrasila okotico. V nedeljo se je zbrala po deseti maši velika množica na prostoru pred cerkvijo. Duhovščina je opravila žalne molitve, nakar je župan g. Škerjanec odkril spomenik in ga izročil v varstvo cerkvi in občanom. Nato je govoril dr. Ivo Lah o pomenu spomenika, ki naj bo v spomin padlim, v spomin na svetovno vojno pa tudi v spomin na našo svobodo. Nekli učence je nato deklariral »Pozdrav mladinc«, neka učenika pa pesem »Vojakova sirota.« Pevski zbor je zapel »Oj Doberdob« in zaključil z žalostinico slovesnost, ki je vzbudila v srcih mnogostevnine množice najlepša čustva ljubezni do domačega kraja in naše skupne domovine. Odkrivanja sta se udele. Žili tudi gasilski četi iz Šmarja in šifotji- ce s zastavami. Ta dan bo ostal vsem v lepem spominu. Spomenik zasluži, da si ga drugi ogledajo.

Zagonetna smrt

Celje, 14. oktobra

V soboto okrog 3 zjutraj so našli ppi železniškim viaduktom v Tremmerju pri Celju 52 letnega, pri regulaciji šavnje zapreženega delavca Josipa Grila nezvestnega e počeno lobanjo. Prepetljali so ga s reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico, kjer je nekaj ur pozneje podlegel poškodbam. Vzrok smrtne poškodbe ni znan, očividno pa gre za nesrečo.

KINO SLOGA

Telefon 2730

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri film

S križem in mečem

Poje: DON JOSE MOJICA

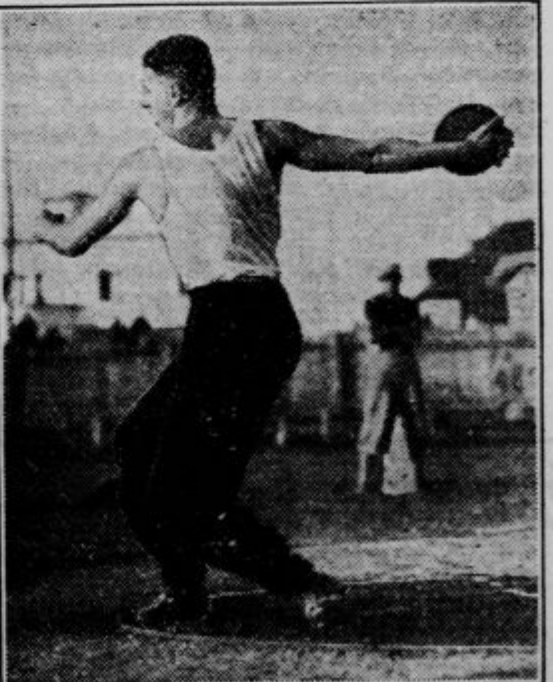
Dopolnilo: najnovejši zvočni tednik.

Pride! Senzacija! Pride!

Abesinija 1935

Zahlbruckner (Gradec) je zmagal v metu kopja z dobrim rezultatom 55 m.

Schwarz-Bergkampf (Gradec) drugoplasirani v metu diska

Domače vesti

* **Važni sklepi mednarodne železniške konference.** Mednarodna železniška konferenca se je lani vršila v Dubrovniku, v začetku tega meseca pa je nadaljevala svoje delo v Helsinkisu na Finskem. Jugoslavijo so zastopali trije člani generalne direktorije in predstavniki direktorij državnih železnic v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Na tej konferenci so sodelovali tudi predstavniki Sovjetske Rusije, najvažnejše točko dnevnega reda pa je tvorila izprememba voznega reda simplon-orient ekspresa. Sklepi teh razprav so važni tudi za našo državo. Prihodnje leto bo namreč simplon-ekspres tri ure pozneje odhajal iz Londona in Pariza, v Beograd pa bo prišel ob istem času kakor doslej. To se bo doseglo na ta način, ker bo povečana brzina na francoskih progah in ker bodo nekatere italijanske proge elektrificirane. Tudi domača država bo prispevala k voznim izpremembam s tem, da bo v uporabo novih velikih lokomotiv povečana brzina od Rakeka do Beograda za 25 minut. Tudi v nasprotni smeri iz Carigrada bodo odhajali ekspresni vlaki pol ure kasneje, v Vinkovcih pa bodo v istem času kakor doslej. Na konferenci je bilo govora tudi o direktnih zvezah Čehoslovaške z našim Jadranom med poletjem. Sklenjeno je bilo uvesti novo zvezo med Čehoslovaško in Sursakom ter Splitom preko Gradca, Maribora in Zagreba. Za naš lokalni promet bo važna uredba poletnega direktnega brzovlaka Beograd - Blud.

* **Slovensko žensko društvo v Beogradu.** V Beogradu živeče Slovenke so sklenile ustanoviti svoje društvo z namenom, da gromotno in moralno pomagajo slovenskim družinam, ki so posebno v zimskem času potrebne pomoči. V lanskim zimskem času bile nekatere Slovenke s svojo organizacijo pripraviti svoje potrebe na olajšanje bede. Pravila Slovenskega ženskega društva v Beogradu je notranje ministrstvo že potrdilo. Ustanovni občni zbor društva bo v soboto 19. t. m. ob 20. v ženskem klubu, Knez Mihajlova 46 I. nadstropje levo. Ker pripravljamo odbor ni mogoče zbrati naslova vseh beograjskih Slovenk, vabi s to objavo vse k udeležbi občnega zbora in v krog društva.

* **Grabna zdravstvenega doma v Kranju.** Opozarjamo vse interesente na razpis licitacije za zgradbo zdravstvenega doma vitezkega kralja Aleksandra Ureditelja I. v Kranju. Informacije in pripomočki se dobijo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani med 8. in 12. uro.

DR. MIS FRANTA zopet redno ordinira

* **Laboratorij za preiskavo živil** deluje v Zagrebu v prostorih tržnega nadzorstva ter ima mnogo dela. Nameščeni so štirje kemiki, ki preiskujejo vsak dan sumljiva živila, ki prihajajo na trg, preiskujejo pa tudi ona živila, ki jih nadzorne oblasti iz raznih prodajalnih pošiljajo v preiskavo. Letos v devetih mesecih je bilo izvršenih 5.417 kemičnih pregledov in 27 odstavkov preiskanih živil je bilo pokvarjenih in škodljivih. Prvenstvo med pokvarjenim živilom ima mleko. Vneto preiskuje laboratorij tudi gobe, ki jih prodajajo na trgu. Letos je bilo na zagrebškem trgu mnogo gobe, a med njimi le malo škodljivih.

* **Bivši poveljnik orožništva je umrl.** Jur troz je že kratko beležilo, da je v Beogradu umrl divizijski general Dušan Marković, bivši poveljnik naše žandarmerije. General Marković je bil ne samo odlični oficir, temveč tudi dober vojaški pisatelj. Rodil se je v Vranju leta 1879 in je višjo šolo vojne akademije uspešno končal leta 1903. Poveljnik orožništva je bil od leta 1929 do letos avgusta. Z njegovo smrtjo izgubi naša generaliteta enega svojih najboljših članov.

* **Jubilej centralne policijske šole.** V nedeljo je centralna policijska šola v Zemnu slavila petletnico svojega obstoja in delovanja. Doslej je dovršilo to šolo 1.177 gojencev. Letos je imela ta šola posebno velik uspeh, ker je uredila šest policijskih radio - telegrafskih postaj in sicer pri šoli ter pri upravah policije v Beogradu, Zagrebu, Splitu, Cetinju in Skoplju. Lepe proslave petletnice se je udeležila tudi delegacija bolgarskih policistov.

ZENE - NIKDAR VEČ!

Dvoboj na dnu morja

* **Zagonetna nesreča direktorja beograjske opere Hristića** še ni pojasnjena, razpravljaja pa o njej še vedno vse Beograd in tudi policija je že zaslišala mnoge člane beograjskega gledališča. Ranjenemu Hristiću so zdravniki prepovedali govoriti, da mu ne bi privrela kri iz prezanih žil. Po operaciji pa je ranjenec izjavil, da se je ranil sam. Direktorjevi sorodniki in tudi nekateri člani opere so izjavili na policiji, da je Hristića ranila njegova žena, gledališka igralka Rogovska - Hristićeva. Za povod navajajo ljubosumnost, ker sta se Hristićeva že lani prepirala zaradi neke članice baleta. Iz preiskave, ki jo vodi policija ter iz govoric, ki krožijo med gledališkimi igralci in tudi: po mestu, je razvidno, da so morale vladati v operi čudne razmere. Direktor Hristić je pred meseci ob-

dožil nekoga tenorista, da mu streže po življenju in je bil mož zaradi tega zaskrbljen na policiji.

* **O pridelku, konzumu in izvozu tobaka.** Pričakuje se, da bo dobila monopolska uprava od letošnjega tobačnega pridelka okrog 11 milijonov kg tobaka. Po tej kalkulaciji bo dala Južna Srbija okrog 6,5, severna Srbija 0,5, Hercegovina, Dalmacija in Crna gora 2,5, Vojvodina pa 1,5 milijona kg. Monopolska uprava je zadovoljna, ker se je letos konzum tobaka pri vsej krizi znatno zvišal. Kadilci so pokazali poleg najnižjih vrst cigaret tudi velike količine »Morave« in »Neretve«, ki so bile izdane v novi obliki in boljši kakovosti. Monopolska uprava je zadovoljna tudi z izvozom tobaka, ki že 10 let narašča od leta do leta. Največji izvoz je bil leta 1932, ko je znašal preko 6 milijonov kg, a kaže tudi letošnji ne bo dosti zaostajal za njim. Naš tobak se izvažja v Čehoslovaško, Poljsko, Nemčijo, Egipt, Francijo in še v nekatere druge države. Navedene države kupujejo naš tobak večinoma v listih. Najboljši odjemalec našega tobaka je Čehoslovaška.

* **Mala usluga.** Pod zaglavjem »Medju nama« beležijo beograjska »Politika«: Iskala sem stanovanje. Na vratih nekoga lepega postopaja sem našla naslednji letak: Soba in kuhinja se dobi brezplačno za malo uslugo lastniku. Prednost imajo intelektualke. Hitela sem v stanovanje. Zelo laskavo me je sprejel eleganten starejši gospod. V eni sami minuti razgovora pa sem videla, da išče mož ljubimko. Ko sem odhajala, sem srečala neko zelo mlado damo. Tudi ona je pozvonila na istih vratih. Zanimalo me je in čakala sem, da se vrne. Na ulici sem čakala pol ure, pa je ni bilo. Pozneje je pojavil lastnik stanovanja in odstranil plakat.

ZVONCI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI TELEFON 33-87

Razkošna opereta s slavnim radiopercem Bing Crosbyem in lepo Carole Lombard

Nismo oblečene

Mnogo šale, mnogo flirta, mnogo lepih pesmi.

V dopolnilo Foxov zvočni tednik. Predstave v torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. uri.

Pride **POLJSKA KRI** — Anny Ondra.

* **Stavka v Škofjeloški tovarni »Sesir«.** Še dalje časa zahteva delavstvo znane Škofjeloške tovarne klubovkov povisšanje mezd. Pretekli četrtek so delavci stavili ultimatum. In ker podjetje v dobočem roku 12 ur ni ustreglo v polni meri, so stopili v stavko. Vsega skupaj stavka 160 delavcev, ki so organizirani v strokovni skupini oblačilnih delavcev.

* **Nevaren požar v Smederevski cerkvi.** V Smederevski cerkvi, kjer postavljajo nov dragocen ikonostas, je v nedeljo ponoči pri nesrečnem naključju nastal požar in so plameni udarili celo v zvonik. Ko eo iz zvonika šinili plameni, je bilo že vse mesto pokonci in gasilcem je v kratkem času uspelo ognj zadušiti. Škoda nevarnega požara znaša okrog 20.000 Din.

* **Podsavez muzičara v Ljubljani** je na izrednem občnem zboru 7. t. m. izvolil nov odbor s predsednikom Z. Bravničarjem na čelu. Člani odbora so nadalje: Neffat Anton, Stančič Franjo, Hafner Ivan, Trost Karol, Pestotnik Božidar, Müller Gustav, Wohlfart Ziga, Gregorec Janez, Raha Rajhenič Josip ter prof. Rupel Karlo. V sredo 9. t. m. je imel podsavez muzičara skupno z Ljubljansko filharmonijo komemorativno sejo ob priliki prve obeltnice tragične smrti pokojnega vrškega kralja Ureditelja. Spominjski govor je imel ob tej priliki predsednik Bravničar.

* **Pergamentne senčnike** za dom in urad nudi v največji izbiri M. Tičar, Ljubljana.

* **Eno sree — ena radenska!**

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobljena perila v najlepšo izdelavo.

Zoprna barva zob

se da hitro in temeljito odpraviti, če denemo nekoliko Chlorodont zobne paste na suho ščetko in z njo snožimo zobe od vseh, tudi od gornje strani. Tedaj dobé zobje zopet naraven lesk slonove kosti, v ustih pa ostane prijeten občutek svežosti in čistosti. Tubo Din. 8.-. Jugoslovanski izvoz.

Drzen vlom

Slovenjgradec, 14. oktobra.

Vlom v noči med četrtkom in petkom v prodajalno pekarskega mojstra g. Avgusta Ungerja je precej razburil prebivalstvo. Mojster je ponudil pečurke kruh, kakor običajno. Hišo ima sredi mesta. Dp tritretar na dve je bil g. Unger pri delu, pomagal mu je vajenec. Ko je zamešal, je šel k peči, ki jo ima za hišo. Vrnivši se nazaj k delu je našel vse v najlepšem redu. Niti sanjalo se mu ni, da ga je v tem času obiskal drzen vlomilec, ki mu je prav na strokovnjaški način odnesel veliko ročno blagajno, v kateri je bilo nad 4000 Din denarja in raznih potrdil.

Šele zjutraj, ko so prihajali domačini po kruh, je gospodar opazil tatvino. Tat je odnesel poleg blagajne še ur, drugo pa je pustil v miru. Vlom je bil res nevarno drzen. Ključavnice voznih vrat in prodajalne sta bili popolnoma nepokvarjeni, vendar je tat mogel priti le skozi ta vrata, kajera je brčias odpril z vtrihom. Razumljivo, da je moral biti dobro poučen o domačih razmerah. Vlom je bil seveda takoj prijavljen orožnikom.

ELITNI KINO MATICA tel. 21-24. VI SE NISTE VIDELI!

Ljubljana je navdušena! Ljubljana uživa ob **KARL ZELLER**-jevi opereti **Lj Dagover** **P T I Č A R** Maria Andergast

Včerajšnje predstave rasprodane. Predstave ob 4, 7¼, in 9¼. uri

Stalno prinašamo filmsko reportažo iz Absesinje. Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

Iz Ljubljane

— **Odlikovanci z zlatim vojaškim redom Karadjordjeve zvezde** se meči, ki se dosele iz kateregakoli vzroka še niso prijavili, se pozivajo da nemudoma vložijo svoje prijave pri poveljstvu vojnega okrožja, sicer izgube pravice, ki jih priznava zakon tovrstnim odlikovancem. Pokojne odlikovance naj prijavijo njihovi svoji in predlože poveljstvu vojnega okrožja vsa potrebna dokazila.

— **Pomočnik bana g. dr. Majcen** se je službeno odpeljal v Beograd in zaradi tega danes ne bo sprejel strank.

— **V počastitev spomina blagopokojnega g. Rudolfa Esta,** so darovali 300 Din pokojnikov prijatelji po gospodu Orešku skupščinski okrajni organizaciji JNS, ki bi obdarovala ob božiču najrevnejše družine okraja.

— **Delavsko esperantsko društvo** otvori jutri ob 20. tečaj esperantskega jezika v šoli na Grabnu. Ker se bo ob otvoritvi določil čas pouka, naj pridejo vsi, ki se zanimajo za mednarodni jezik. pravočasno, da bo mogoče upoštevati njihove želje. S poukom se bo pričelo takoj in zato naj prinese vsak s seboj tudi papir in svinčnik.

— **Žene nikdar več ali »Dvoboj na dnu morja«** je film, kakršnega le redko vidimo. Pokaže nam življenje na morju in pod morjem. Prizori v morju so bili posneti s posebno kamero. Vsebinska filma je boj za goštvost, za zaklad na dnu morja in za lepo ženo. Dva drzna mornarja ljubita eno žensko, oba bi jo hotela imeti, a ona je neodločna. Vneme se borba med tekmečema v ljubezni in pri delu. Boj je neodločen, a izvoljenka je pripadla onemu, ki je bil jačji. Film je poln zabave, da človek skoro ne pride iz smeha. — Greta Garbo je na poti v Ljubljano. V nekaj dneh jo bomo videli v Elinem kinu Matic v njenem najboljšem in najnovejšem filmu »Pisani pajtalan«. Ta film bo za Ljubljano prava senzacija.

— **Prihodnje predstave ZKD.** V petek bomo gledali veselo, zabavno komedijo »Teško je biti oče«. Glavno vlogo igra Luiza Ulrichova. Ni dvoma, da bo film ugajal občinstvu.

— **O kolonialni politiki v luči italijansko-absesinskega spora** bo predaval v sredo, 16. t. m. ob 20. v dvorani Arene Narodnega doma publicist dr. Branko Vrton. Vsi akademiki in prijatelji so vabljeni. — Klub primorskih akademikov.

— **II. simfonistični koncert ljubljanske filharmonije** bo 28. t. m. pod pokroviteljstvom JČ lige.

— **Večerni trgovski tečaj** v središču Ljubljane prirediteljski urad: Kongresni trg 2-II. Vpisovanje učni delavnik med uradnimi urami. Začetek pouka 15. t. m., vsa pojavnost brezplačno. Ker poučujoče na tem večernem trgovskem tečaju samo strokovni profesorji, se tečaj nastopelje priporoča.

— **Drevi otvoritve izpolnjevalnega plesnega tečaja Jenkove šole** v Kazini s poukom letošnjih novitov. V četrtek nadaljevalni tečaj za začetnike. Informacije in posebne plesne ure dnevno v Kazini.

— **Plesno — sportni klub prične drevi v Kazini** z svojimi rednimi vajami. Novi interesenti vjudno vabljeni.

— **Jnad Jadran:** Seja centralnega odbora bo jutri ob 11. uri. Seja je obvezna za vse odbornike in načelnike.

— **Putnikovi avtobusni izleti** v nedeljo, 20. t. m. Logarska dolina Din 95.—, Trst Din 140 (vključno potni list). Prijave pri Putniku, Gajeva ulica.

— **Družbini** sestanek ljubljanskega kluba »Jegli« bo drevi.

— **V četrtek 17. t. m. ob 8 uri** redna plesna vaja JNAD Jadrana v veliki dvorani Kazine. Igra Ronny — jazz.

— **Esperanto** za začetnike se bo poučeval po Če — metodi brez knjig v šoli pri sv. Jakobu. Otvoritev tečaja bo danes ob 1/20. uri. — Brezposelni učnine prosti.

— **Vino in kri ob nedeljah.** Kirurški oddelki ljubljanske bolnišnice sprejme prav slednji ponedeljek po nekaj ranjenec, žrtve pretopov po krčmah, ko se ob nedeljskem dopustu razprejejo glave pri kozarcu vina. Včeraj so pripeljali v bolnišnico 27 letnega delavca Albina Prelogarja z Dolgega Brda pri Polniku, ki ga je v Gobjeku nekdo med gostilniškimi preprirom z nožem sumil v vrat. Iz Vevč pa se je zatekel v bolnišnico 36 letni delavec Ivan Zakonšek, ki je dobil ob podobni priliki nekaj preteklih udarcev po glavi in plečih. — Poleg nekaterih drugih ranjenec je bolnišnica sprejela tudi 6 letno hčerko delovodje Danice Paholejevo iz Spodnje Hrušice, ki je v kuhinji doma zvrnila nase lonec vrelega mleka in se nevarno opekla po rokah in nogah.

Lepi uspehi pri strelskih tekmah

Ljubljana, 14. oktobra.

Strelske tekme, ki so se bile pod okriljem ljubljanskega Strelskega okrožja in ljubljanskega podružnice Slovenskega lovskega društva pričele prejšnjo nedeljo, so bile zaradi neugodnega vremena prekinjene, tako da so bile zaključene šele v nedeljo. Zvečer se je v Slamičevi restavraciji vršil družabni sestanek vseh sodelujočih, pri katerem so imeli gg. Sterlekar v imenu strelskih družin, dr. Bevk v imenu lovcev in dr. Kaiser v imenu ostrorelceve primerne nagovore na zmagovalce, nato pa so bila razdeljena darila in častne diplome.

V lovskem streljanju je prejel prehodno darilo, kipec jelena, in naslov prvaka v strelh na srnjaka, kosa, golobe in zajca, g. Robert Vukmanič, ki je zbral 153 točk. V posebnih oddelkih so zasledili prva mesta: v strelh na bežeciga zajca Robert Vukmanič (10 točk), Minko Heinrichar (9), Joško Jakli (9); na letoce

golobe Alojz Spragur (19/23), Joško Jakli (19/26), Robert Vukmanič (19/26); na gamea Robert Vukmanič (64), Ante Gorup iz Zagreba (60), Joško Jakli (41); na srnjaka Ante Gorup (46), Gvido Bakarčić ml. (46), Gvido Bakarčić st. (45).

V tokmah ljubljanskega strelskega okrožja so osvojili prva mesta: V zmagovalni terti Triglav kapetan Franjo Per iz Ljubljane (180 točk), Ante Gorup (177), Hinko Ločniškar iz Kranja (160); v terti Golica (ekipno streljanje): ekipe strelskih družin Ljubljana (728), Kranj (709), Domžale (699); Blegas Anton Djapič (114), Joco Kestanjevec (102) Franjo Per (91); Kranj (hitro streljanje 10 strelaj na minuto) kapetan Ilija Deretič (66), Rudolf Deržaj (69), Ante Gorup (67); Novo mesto (samokres) Franjo Per (85), Ilija Deretič (61), Rudolf Deržaj (29); Ljubljana (z malokalibersko puško) Štefi Deržajeva (216), Joco Kestanjevec (210), Avgust Smole iz Kranja (197); Domžale (z malokalibersko puško) Štefi Deržajeva (141), Milka Stribarjeva iz Domžal (69), Levinka Miličeva iz Domžal (59); Golovec (mladinska) Viktor Logar iz Ljubljane (87), Franc Kersnik iz Lukovice (83), Lovro Černivec (83).

Med ostrorelceve so dosegli: Stanko Gall 25, dr. Adolf Kaiser 23, Albia Šl. frer 22, Gvido Bakarčić ml. 15, Minko Heinrichar 14 in dr. Avgust Švajger 14 točk.

Iz Celja

— **Komemoracija za celjskim protojerejem Manojlom Čudičem**, ki se je 5. t. m. v Vetovcu pri Slavonški Požegi smrtno posrečil, je bila v nedeljo ob 11. v veliki dvorani Narodnega doma. Žalne svečanosti so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblasti, uradov, šol, korporacij in društev ter mnogo pokojnikovih prijateljev in znancev, vsa nad 200 oseb. Moški zbor »Bratstva« pod vodstvom g. Cirila Pregla je najprej zapel Prolečevce »Poljana tožič«. Sledila sta globoko občutna spominska govora gg. dr. Jerine iz Laškega in podpolkovnika Stojkoviča, nakar so pevci zapeli Milojčevico »Zitejske more«, najljubšo pesem pokojnega prote. Predsednik zveze in bratstva pravoslavnih Slovencev v Celju g. Drago Zabkar je v lepem govoru očrtal pokojnikovo zaslužno javno in nacionalno delovanje. Ob zaključku so pevci zapeli »Večnaja Pamjat« iz Milojčevičeve Opela.

— **Mestno gledališče.** Rok za prijavo abonmana v mestnem gledališču je podaljšan do 25. t. m. Prijave sprejema knjigar na »Domovina« na Kralja Petra cesti.

— **Letni živinski in kramarski sejem.** Sloviti Uršulin sejem, bo v Celju v ponedeljek 21. t. m.

— **Dve žrtvi napada.** V soboto zvečer se je vračal 39-letni tesar France Ratajč iz Ostrožnega s kolesom iz službe. Na cesti sta ga na lepem napadla neki hipec iz Lokrovca in neki invalid iz Celja. Hudo sta ga poškodovala po levi nogi. V petek okrog 22.30 sta pa dva moška v prepiru napadla 40-letno Ano Dolarjevo iz Straže pri Dramljah in jo hudo poškodovala po glavi. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

— **Falzikati po 10 Dtn** so se pojavili včeraj v Celju. Kovanci so precej dobro izdelani, zvenijo pa zamolklo. Kakor znano so se nedavno pojavili tudi ponarejeni kovanci po 20 Din.

— **15 koles v dveh tednih** je bilo ukradenih v Celju. Na delu je družba, ki se je specializirala za te tatvine.

— **Kratko veselje z ukradenim denarjem.** V nedeljo je prijavil trgovec Alojzij Omanen v Zalcu, da mu je neki nameščenec ukradel 2.500 Din in pobegnil z denarjem proti Celju. Celjska policija je s po-

streljše oblike, pa se tudi ljudskemu odru stavljajo nove naloge, novi duhovni pravi in novi načini dela. Svojo kulturno voljo je Sentjakovski ožer zadnja leta podarjal s tem, da je sezona za sezono odpravljal z delom iz tradicionalne opneče zakladnice. Toda čas, ki v njem živimo, se ne more več razvemat ob življenjski problematiki, kakršno nosijo »Legionarje«, pred njim se odpira mnogo težjih, tesnejših vprašanj. A kakor bi želeli malo strožje idejne črte v repertoarnem osnutku, prav tako bi bilo razvoju odru samo v korist, če bi bil amsambel od časa do časa deležen malo regeneracije, ki bi v seznamu nastopajočih oseb dopuščala več sveže izpremembe. V zadnjih sezonah je ožer izgubil mnogo dragocenih sodelavcev. Nekateri so odšli k Narodnemu gledališču, ki mu je šentjakovski amsambel od nekaj dajal najboljše naraščaj, drugi so se iz neznanih razlogov umaknili v nedelavnost, njemu samemu pa manjka prirastka. Veekakor bo moraljo vstopno gledališča polskati odrešilne preusmeritve.

V dvorani je bila igra, ki jo je vodil g. Petrovič, deležna mnogo odobranja. Osrednjo tragično dvojico, hčerko celjskega mestnega pisarja Lavro in mladega Basaja, sta odigrala ga. Wrischer-Petryčičeva in g. Hanžič, mestnega pisarja Raka je igrala g. Karus. Brnjača g. Magdin, Lavrino prijateljico Ano po god. Černičeva. Mnogo smeha je žel med gledalci g. Lavrič s svojo originalno podobo krojača Ježa, njegova žena je bila ga. Ručarjeva, gostilničar Medved pa Mozer. Skrbno so bile izvajane tudi vse manjše vloge, tako da je vprizoritev sama napravila dober vtis.

Premiera gledaliških prostovoljcev

Ljubljana, 14. oktobra.

V soboto zvečer je šentjakovski gledališki ožer z Govekarjevimi »Legionarji« pričel svojo petnajsto sezono, kar pomeni v naših razmerah veekakor lep, omembe vreden jubilej. Poldrugo desetletje neutrudljivega igralskega in vzgojnega dela na kulturni periferiji metropole je zbralo v strujenem krogu številno družino oblikovalcev in kader hvaležnih gostov, da so posamezne uprizoritve lahko doživljale po deset in še več repriz, pa je bila dvorana še vendar polna do zadnjega kotička.

Sobotna premiera pa je opozorila na dejstvo, da uspehi pri občinstvu vendarle niso tolikšni, kakor bi bil zaslužil napor. Jubilejna sezona se je pričela ob tako pišli udeležbi javnosti, da je stvar vred. pišli udeležbi preudarka. Morda se da od. snost občinstva deloma opravičiti s tem, da je bila isti večer tudi otvoritvena predstava v operi, še več gledalcev pa so zavrabil kinematografi s svojimi programi ki bolj ustrezajo okusu sodobne množice, a nudijo mnogokrat tudi dosti umetniškega in življenjskega jedra. Enako tehten razlog utegne biti val kulturnega pasivizma, ki je po znižanju prejemkov državnim in javnim nameščencem zajel prver one družabne plasti, iz katerih je ožer od nekaj črpal rezerve svojih gledalcev. A še komaj pred dnevi smo lahko ugotovili, da je propagandna, proti kulturnemu konzumu vsaj pri Narodnem gledališču ostala brez večjega uspeha. Ali drže v šentjakobu, kjer so bili igralci in gledalci od nekaj kakor ena sama družina, preko rampe manj trdne vezli?

Zvest svoji stari tradiciji, je šentjakovski ožer zmerom ustvarjal za zatija tople, malomestne ljupčnosti za to domačnost samo, ne da bi bil kdaj skušal iz notranje vzpona nuditi občinstvu nekaj več, kakor je že v občinstvu samem. Zdaj ko zavzemajo splošne življenjske in kulturne razmere vedno težje,

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4, 7. in 9¼ uri premiera

DOUGLAS FAIBANKS

kot nesmrtni

DON JUAN

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Dtn.

močjo žalekega orožništva že nekaj ur pozneje prišla tatu v Gledališki ulici in ga aretirala. Pri sebi je imel še ves ukradeni denar.

— **Konja in voz so ukradli.** V nedeljo ob 14.30 so Konrad, France in Janez ukradli posestniku Josipu Dvorščaku iz Pilistajna izpred Sokolskega doma v Gaberju konja in voz ter se odpeljali na Teharje. Tam so po raznih gostilnah pili, razgrajali in iskali povoda za pretop. Konja so med vožnjo tako mučili, da je večkrat padel. Policija je našla vso zanikrno trojico okrog 17. na Teharju in jo aretirala.

— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Kralj ciganov« in zvočni tednik.

Iz Maribora

— **Odkritje spomenika trpinu Kelnariču** bo v nedeljo 27. t. m. na magdalenem pokopališču. Spomenik postavi tragično preminulemu A. Kelnariču tukajšnja Narodna strokovna zveza.

— **Poviti živi čebeli — vzrok smrti.** 22-letni Ljudevit Ribič iz Počehove je pri pitju novega vinskega mošta povzil tudi dve živi čebeli, ki sta bili v moštu. Fant je za posledicami umrl. V nedeljo popoldne so ga pokopali na pokobnem pokopališču.

— **Nagla smrt.** Znani mariborski puškar Josip Sternad, star 56 let, je nameraval v poslovni zadevi v Avstrijo. Tik pred odhodom vlaka se je zgrudil na kolodvoru na tla, Bil je na mestu mrtve, zaleda ga je smrtonosna kap.

— **Prijatelja je ustrelil po nesrečnem naključju.** V mariborsko bolnišnico so prepeljali 32letnega delavca Franca Čeha od Sv. Martina pri Dupleku. Po nesrečnem naključju ga je pri pregledovanju puške obstrlell prijatelj, krogla je šla skozi trebuh in je izstopila na hrbtu.

— **Iz policijske službe.** Višji komisar pri policijskem predstojništvu Ivo Antičević je premeščen v Dubrovnik, kjer prevzame posele policijskega predstojnika. V Mariboru je užival kot objektivni policijski uradnik splošne simpatije.

— **Kristina ni nikjer.** Studenčanom je še dobro v spominu dogodek, ki se je pripetil pred dnevi ob Nabrežju, ko je Kristina S. s kuhinjskim nožem zabodla v prsa Ludovika Sch., ki so ga morali prepeljati v splošno bolnišnico. Kristina je po izvršenem dejanju izgnila, orožniki jo že več dni iščejo.

— **Novi most se bo gradil preko Pesnice** in sicer ob km 142.207. Proračun znaša 85.983 dinarjev.

— **Iz davkarije.** Tukajšnja davčna uprava poziva davčne zavezance, da vložijo prijave dohodkov od zgradb za odmero zgradarine za leto 1936 v roku od 16. oktobra do 14. novembra 1935.

— **Naval v mariborsko občestvo.** Na politični seji mestnega sveta bodo mestni očetje razpravljali o prošnji 36 prosiincev, ki bi bili radi sprejeti v članstvo mariborske mestne občine.

— **Pogajanja zaradi nakupa premogovnika.** Kakor doznamo, so v teku pogajanja z zastopniki nekoga domačega denarnega zavoda, da bi nek tukajšnja hranilnica odkupila od tega zavoda neki premogovnik v bližnjem področju Maribora. O uspehu pogajanj bomo še poročali.

— **Vlom.** V klet posestnika Jožeta Bergleza v Gačniku pri Jarenini je ponoči vdrljo 8 nepridipravov, ki so vprizorili pravcato razderanje. Razbili so več šip, kletna vrata ter si privoščili jedi in vina.

— **Tudi od lahkovernosti se lahko živi.** Pri okrožnem sodišču je bila včeraj dopolne obsojena na 1 mesec strogega zapore, pogojno na dve leti, 47letna zasebnica Marija S. iz Maribora, ker je izvalila posestniku Janezu Zumerju v Stražonjskih hranilno knjižico podružnice Ljubljanske kreditne banke z vlogo 5000 Din, mu obljubila da bo zanj dvignila vsak mesec po 500 dinarjev, mu 500 dinarjev plačala, ostali znesek pa sama porabila.

Zrebanje v drž. razr. loteriji

Dne 8. in 10. oktobra so bile izrebane naslednje srečke:
Po Din 3.000.— št. 24.898, 33.014.
Po Din 400.— št. 5.811,

Gospodarstvo

Zahteve obrtnikov

Na velikem zborovanju delegatov Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, vseh okrožnih odborov obrtniških združenj in številnih obrtniških združenj, ki se je vršil 6. oktobra Celju, je bila po obširni izčrpani razpravi sprejeta resolucija, ki pravi med drugim naslednje:

1) Obrtništvo drav. ban. ugotavlja da so obrtniki, ki so temelj nacionalne produktivnosti in stober akcije za gospodarsko samosvojitve države, danes v tako kritičnem položaju, ki ni ogrožena samo njihova eksistenca, temveč so z njim vred ogroženi tudi zdravi temelji našega gospodarskega razvoja.

Da se obupni položaj olajša ter ustvarijo pogoji za sanacijo obrtniškega gospodarstva smatra zbor, da je nujno potrebno:

1) Izvesti je treba olajšanje davčnih bremen, ki jih obrtništvo ob skrčenju svoje zaposlitve in zaslužka v sedanjih višini ne more več nositi, kar dokazuje ogromno število obrtnih odjav. Pri skupnem številu okrog 20.000 obrtnikov v dravski banovini smo imeli v teku zadnjih treh let okrog 6.000 odjav. Neobhodno potrebna je izvedba pavilicije pridobivanja po predložitvi, obrtništva in Zbornice za TOI v Ljubljani, tako da se pavšalna obremenitev s pridobitvino v splošnem zniža ter razdeljena po kategorijah z ozirom na obseg obratovanja in po številu zaposlenega delavstva razširi na vse kraje brez razlike. Kolikor bi ostala ocena dohodkov po davčnih in reklamacijskih odborih, se mora predvideti tako zastopstvo gospodarskih slojev in zlasti obrtništva, da bo omogočena objektivna ocena in da se bodo vpoštevali obstoječe kritične razmere, v katerih se nahaja celokupno slovensko obrtništvo.

2) Socialne dajatve za zavarovanje delavstva so postale tako občutne in v številnih primerih za obstoj poedinih podjetij odločilnega pomena, da je nujno potrebno njihovo znižanje. Obenem je potrebno varčevanje in pravilno gospodarstvo z donosi socialnih dajatev, kakor tudi eksplzivno in koristno poslovanje delavskih zavarovalnih institucij. V korist delavstva je nujno potrebno, da se izvede čim obsežnejša decentralizacija socialnih zavodov in čim obsežnejša avtonomija okrožnih odborov za zavarovanje delavcev.

3) Obrtništvo krvavi zaradi bohotno razrasle in nelegalne konkurence, zlasti od strani sušnarjev in neljalne konkurence nekaterih trgovsko-industrijskih velepodjetij kakor so Bata in Tivar, konkurence kaznišnic in sličnih institucij. Zato zahteva zbor čim strožje ukrepe proti sušnarstvu in uveljavljanju tozadevnega zakona, kakor ga je izdelal kongres zbornice v Skopju, obenem pa tudi ukrepe, ki nam bodo onemogočili poslovanje imenovanih trgovsko-industrijskih velepodjetij, ki ogrožajo tisoče nacionalni obrtniški eksistence z družinami. Ukine naj se vsako delo po naročilu v kaznišnicah in sličnih zavodih.

4) Delo v lastni režiji v državnih in samoupravnih delavnicah kakor tudi privatno delo v lastni režiji odvzame obrtništvo zaposlitev in zaslužek ravno v sedanjih najbolj kritičnih časih pomanjkanje naročil in dela. Zato zahteva zbor v interesu zaposlitve obrtnega stanu pa tudi v interesu države in samouprav, ki se odvisne od davčnih virov in plačilne sposobnosti obrtništva, da se oddajo javna dela v čim večjem obsegu brezposelnemu obrtništvu in da se prepriča privatno delo v lastni režiji.

5) V zaščito svojih pravic do dela, ki si jih je pridobilo legalno usposobljeno obrtništvo odločno odklanja omejevanje svojega delokroga, kakor je predvideno v narčni zakona o pooblaščenih inženjerih in arhitektih. Zbor zahteva, da se ta zakonski načrt pred redakcijo da v izjavo gospodarskim zbornicam in vodilnim obrtniškim organizacijam ter da se iz tega zakona izloči vse, kar bi jemalo obrtništvo njegovo pravično in pravilno pridobljene obrtne pravice.

6) Zbor smatra, da je za uspešen razvoj in gospodarsko uspevanje obrtništva nujno potrebno, da se omogočijo krediti in da se izvede zaščita obrtnikov, ki so postali zadolženi kljub snotnemu gospodarjenju le po krivdi kritičnih gospodarskih razmer in brezvestnih dolžnikov. Zato se zahteva, da zavodi, ki so namenjeni kreditiranju obrtništva, olajšajo pogoje za kredite tako v pogledu vračanja kakor tudi v pogledu obrestne mere, nadejaje da se komečka zaščita izvede tako, da bodo iztorte terjatve obrtništva brez oziroma na, kdaj so nastale. Končno naj se s posebnim zakonom uveljavi tudi načrta zadolženih obrtnikov, tako da bo med drugimi omogočeno odplačevanje dolgov v teku daljšega razdobja in da bo urejeno obrestovanje dolgov po obrestih.

7) Zavarovanje bolnega, ponersrečenega in onemoglega obrtnika je vprašanje, ki se mora nujno rešiti tako, da bo ob znosnih prispevkih imel obrtnik primerno zdraviljenje in preskrbo v slučaju bolezni, nezgod, onemoglosti ali starosti, njegovi svojci pa v slučaju njegove smrti. Ta akcija naj se za poedine zavarovalne panoge izvede postopno v skladu s plačilno zmoglostjo obrtništva.

8) Vzgoja obrtnega naraščaja je temelj bodočega razvoja obrtništva. Zato se zahteva uvedba primernega številčnega razmerja vajencev nasproti pomočnikom po potrebah posameznih strok. Obenem pa je nuditi obrtnemu nadaljevalnemu in strokovnemu šolstvu materialno pomoč v večji meri, kakor dosedaj, zlasti od strani države.

9) Napredek obrtništva in uveljavljanje njegovih zahtev je odvisno od jakosti in solidarnosti njegove stanovske organizacije. Zato smatra zbor, da je treba prisilne in prostovoljne organizacije obrtništva okrepiti in poživiti ter zastaviti vse sile, da se bodo štiti življenjski interesi obrtnika. Dvigniti je treba njegovo produktivno silo, kakor tudi vpliv na odločanje v gospodarskih, socialnih političnih stvareh. Obrtništvo naj se čim tesneje oklene svojih strokovnih in stanovskih organizacij ter omogoči svojemu predstavnstvu uspešno delo in borbo za njegove stanovske in gospodarske interese.

Zbor zato odločno odklanja način udeleževanja gotovih obrtniških organizacij, ki se izvijajo samo v razdvanju obrtništva in v demagoškem, razdiralnem delu, ki je v teku nekaj let toliko škodljivo obrtništvu, ni mu pa prineslo na drugi strani prav nobenih koristi. Zbor zato reši in glasno kliče v krepki in enotni fronti vsega obrtniškega stanu.

213.94—215.90, Newyork 4338.56—4374.89, Paris 288.10—289.54, Praga 181.05—182.16, Trst 354.85—357.98.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.23, London 15.0525, Newyork 307.125, Bruselj 51.70, Milan 24.9625, Madrid 41.95, Amsterdam 208.05, Oslo 23.55, Dunaj 57, Stockholm 77.60, Berlin 75.70, Kopenhavn 67.20, Praga 12.71, Varšava 57.7750, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 345—348, za okt. — nov. 349 bl. za dec. 348—349, 7% invest. 78. bl. 7% Blair. 65—68, 8% Blair. 75—77, 6% beguške 60.50 bl.; delnice: Trboveljska 100—110, Sečerača Osljek 125—135.

Beograd, Vojna škoda 340—342 (342—349), 7% invest. 79 bl. (80), 8% Blair. 74 den. (74.50), 6% beguške 61.50—62.50, 4% agrarne 46 bl. (45). Narodna banka 5600 den. (5700), PAB 220—222 (220.50—223).

HMELEJ

+ Zatec, 14. oktobra. Danes je spričo pičle množine letošnjega pridełka (10% letine), ki je pri hmeljarjih sploh še na prodaj, ponudba v Zalcu skoraj povsem izostala in je razpoloženje bolj mirno. Kupčija se je v splošnem v Savinjski dolini vršila samo po nakupovalnih nekega inozemskega komisijonarja, ki je iskal drugovrstno blago po 24 do 25 Din. Ostali komisijonarji čakajo na ponovna naročila. Kolikor ev. ne kupujejo manjših količin na lastni riziko. Računamo, da bo ob kolikaj živahnejši kupčiji v tem mesecu prodan ves letošnji pridelek, kolikor ni v rokah hmeljarjev, ki običajno in vsako leto več ali manj spekulirajo s svojim blagom.

+ Zatec, 13. oktobra. Nemška sekcija združenja hmeljarjev poroča, da je bilo v preteklem tednu zopet živahnejše povpraševanje, pri čemer so se cene nekoliko popravile, in se gibljejo sedaj med 1400 do 1750 Kč za 50 kg.

Blagovna tržišča

+ Chicago, 14. oktobra. Začetni tečaj: pšenica za dec. 104.25, za maj 103.75; koruza za dec. 60.375, za maj 59.375.

+ Winnipeg, 14. okt. Začetni tečaj: pšenica za okt. 91.50, za dec. 92.25, za maj 96.25.

+ Ljubljanska borza (14. t. m.) Tendence čvrsta. Nudijo se (vse franko nakl. postaja): pšenica baška 79/80 kg po 180 — 185; prekmurska 78 po 185 — 190; koruza baška po 105—107.50, banatska po 103—105; oves: slavonski po 132.50—137.50; moka: baška in banatska »Ogc« po 275 — 285; baška »2c« po 255 — 260, baška »5c« po 235 — 250; »0trobi: baški po 110—115; krompir: beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58 — 63.

+ Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica (78 kg): baška 170 — 175; baška, ladja Tisa ali Begej 175 — 180; slavonska 172.50 — 175; sremška 172.50 — 177.50; banatska 170 — 175. Oves: baški, sremski in slavonski, 64 125 — 130. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 127.50 — 130. Kuruza: baška in sremška 100 — 103; banatska 99 — 103. Moka: baška in banatska »Ogc« po 245 — 265. »2c« 235 — 245; »5c« 205 — 225; »6c« 185 — 205, »7c« 165 — 175, »8c« 115 — 120. Otrobi: baški, sremski in banatski 86 — 88. Pizol: baški in sremski beli 270 — 275.

+ Budimpeštanska termnska borza (14. t. m.) Tendence čvrsta. Promet živahen. Pšenica za okt. 18.30, za marc 18.55 — 18.56; koruza za maj 16.45 — 16.49.

Raški premogovnik

Vprašanje premoga postaja za Italijo dan za dnem vedno bolj aktualno. Znano je, da ga ji je doslej v največji meri dobavljala Anglija, ki je danes spričo vojne v vzhodni Afriki na čelu držav, ki grozijo Italiji s sankcijami. In poleg tega ga se v vojnem času porabi dvakrat ali trikrat toliko premoga kot v dobi miru. G. Segre, ki sedaj vodi italijansko premogovno industrijo, se tega tudi zaveda in v listih se že pojavljajo debelo taska in številke: 500.000, milijonov ton na leto.

Istrska premogovna industrija ni mlada, vendar kaže, da bo sedaj po 15 letih hudih stisk in težav nenadoma dosegla svoj vrhunec. Poročali smo že o letni produkciji premogovnika, ki leži v Krpanski dolini v vzhodnem vznožju Labinske planote. V zadnjem času pa so dosegli, da ležijo veliki skladi premogovna v Čičariji in Motovunski dolini. Preračunali so, da znašajo istrski premogovni skladi okrog 100 milijonov ton premogov, ki se ga izplača eksploatirati. Listi si obetajo, da bo produkcija sedaj silno narasla in da bo v dožlednem času dosegla 2 milijona ton na leto, vračunajoč pri tem seveda tudi nove premogovnike, ki pa se imajo šele zgraditi, in zaposlenih bo tedaj 10.000 rudarjev. Vsekakor mnogo, če se pomisli, da so izkopali lani okrog 250.000 ton premogov in je bilo v premogovniku zaposlenih okrog 2000 delavcev.

Premog daje sicer po 7500 kalorij (raški, če je spran, motovunski nekoliko manj), a ima to napako, da je v njem značen odstotek žvepla, tako da pri uporabi uničuje peč, gorilca in kotle. Po mnenju listov bo mogoče preprečiti škodo tako, da se bodo v bodoče kotli in peči za železniške in ladjske stroje gradili iz trpežnejšega materiala. Tudi inozemska konkurenca »o« lahko premagati, posebno če zaradi finančnih sankcij ne bo tujih težav za nabavo inozemnega premoga. Vprašanje je, kako se bodo nadomestili kotli na lokomotivah in ladjah, ki so sedaj v prometu. Ostalo bo pokazala praksa.

Vojaški pregled vozov in vprežne živine na Goriškem

Poveljstvo videmskega armijskega zbora se s posebnimi letaki razglasilo, da se bo konec oktobra in pričetkom novembra vršil vojaški pregled vseh vrst vozov in vprežne živine, da pa se niti vozovi

niti živina ne bodo rekvirirani. Tudi do začasnega rekvizicije odvisno ne bo prišlo. Čeprav so jo listi pred pokršnim mesecem napovedali in jo je zabeležil tudi naš list.

Vojaški pregled se bo vršil 29. oktobra v Kaku pri Kanalu, 30. v Cepovanu, 2. novembra v Kanalu, 3. v Grgaru, 5. v Trnovem, 6. novembra pa v Anhofem. Lastniki vozov, konjev in mlezg, ki bi se temu pozivu ne odzvali, bodo, kakor pravi letak, kaznovani v smislu zakona.

Drobne novice

Draginja. V poslednjem času so se po vsej deželi dvignile cene raznim življenjskim potrebščinam. Gotovo je to deloma v zvezi z vojno v vzhodni Afriki, vsekakor pa so v mnogih primerih povzročili draginjo tudi razni spekulanti. Prav te dni so v Pulji prišli na sled nekim trgovcem, ki so skušali pognati kvišku cene jajcem. Zadnje dni jaje nikjer ni bilo dobiti. Tržno nadzorstvo je zaradi tega uvedlo preiskavo in v nekem skladišču so dejansko našli okrog 1000 jajc. Seveda so njih lastnika prijavili sodišču. Pripomniti pa je treba, da je takih spekulativov še zelo mnogo. »Corriere Istriano« meni, da jih bo pulski primer prestrašil.

Zaradi bega čez mejo. Pred goriškimi sodiščem se je preteklo sredo vršil proces proti 46letnemu Josipu Erzetiču iz Šmartnega pri Kojskem v Brdih. Bil je obtožen, da je brez potnega lista odšel čez mejo. Odsodili so ga na 2 meseca zapora in 2000 lir denarne kazni. Naslednjega dne pa so šmartinski karabinerji prijavili sodišču zaradi bega čez mejo še njegovo sosačanko 23letno Ido Bosianovo.

S P O R T

Drugi razred in juniorji

Precejšnja ustaljenost v drugem razredu, zato pa cela revolucija med drobižom V poslednjih fazah tekmovanja je borba za mesta srdita

Precejšnja ustaljenost v drugem razredu, zato pa cela revolucija med drobižom. V poslednjih fazah tekmovanja je borba za mesta srdita.

Po presledku ene nedelje se je prvenstveno tekmovanje zopet razbobotilo na vsej črti. Zasedba je bila v ljubljanskem drugem razredu zopet kompletna, osem točk je bilo dobiti ali izgubiti; odnesli so jih v tablico Jadran, Mars in Reka po dve, Slovan in Svoboda sta si ju razdelila, dasi bi bila morala Svoboda knjižiti obe. Slovanovo igrišče je bilo zopet pozorišče dvojne prireditve. Tekmi sta se odigrali že v dopoldanskih urah. Marsovci so povabili tja Korotance in jih tesno z 1:0 odpravili. S to zmago so se vsaj za trenutek rešili težkega položaja na predzadnjem mestu, Korotanci pa čepijo obupno brez pike prav na dnu tablice. Sicer je še spredajdasko tekmovanje pred njimi, toda kar je pod streho je na varnem, in še vedno velja ona stara: boljše je držti ga, kot lovi ga!

V drugi tekmi je Slovan sprejel v goste Svobodo. Rezultat je bil 2:2, vendar so imeli pri tem Svobodai precej smole. Pravo, da jih je sodnik oškodovaj za drugo Slovanov zgoditko, tako da bi bili morali pravzaprav z 2:1 beležiti svojo drugo zmago, v resnici pa samo brišejo ničlo v rubriki neodločenih rezultatov. Ta pika je bila dovolj samo za ohranitev pozicije, kakor je tudi Slovanu prišla ena točka prav, da se obdrži na prvem mestu, ker ni popoldne Reka dopustila Grasiki, da bi šla naprej.

Jadran je potrdil svojo formo in nepremagljivost v lastnem gnezdu. Tokrat mu je bila žrtve Sloja, ki igra letos precej manj važno vlogo kot lani. S 4:1 so Trnovčani dosegli obenem najmočnejši rezultat dneva. Zmaga jim ne koristi mnogo, ostanejo na svojem četrtem mestu, zato pa je za Slojaše poraz tem bridkejši: s petga mesta padejo na predposledni, pri čemer je treba še vedno uvaževati, da so s tekmo s Korotanom v zaostanku.

Reka je imela opravka z Graficariji, pri sebi na svojem igrišču. Ni bil opravek, toda šlo je, dasi tesno, samo z 1:0. Borba za vrh se je s tem zaostrišla. Zaenkrat sta Grafika in Reka zamenjali mesti. Reka je samo s slabšim količnikom za Slovanom, imponira pa njegovo število zmag, kakor je z druge strani vredno zabeležiti, da ni Slovan utrpel še nobenega poraza. Poslednji dve nedelji bosta prinesli vsekakor še nekaj zelo ostrih spopadov. Da vidimo!

Prihodno nedeljo igrata ti pari: Reka—Jadran, Sloja—Slovan, Svoboda—Mars, Korotan—Grafika. Vroč bo na Viču. Slovan bo imel tudi precej posla s Slojo. Svoboda in Mars je odrtro vprašanje. Grafika se bo nemara na Korotanov račun okrepila.

Medklubska koledarska dirka

V Štepanji vasi so se v nedeljo vršile velike medklubske dirke koledarskega društva »Ljubljanka«. Čeprav je ves čas od početka dirk lahko deževalo, kar je čisto do kaja razmečalo, se je kljub temu udeležilo posameznih točk dirk nekaj vztrajnih dirkačev. Proga, po kateri so posamezne kategorije vozile po nekolicinkrat, je znašala 20 km. izmed katerih je bilo dobrih 12 km položnega spona. Dirk so se udeležili dirkači klubov Hermes, Ljubljanka, Primorje in Sava ter neverificirani vozači do 30 let starosti.

Rezultat posameznih kategorij je: Dirka juniorjev 2 obrata 40 km. L. Lavrh Karol, Hermes 1.34, 2. Bricelj Franc, Ljubljanka 1.37 2-5, 3. Kotar Franc, Sava 1.44. Neverificirani kolešarji do 30 let km. 20. 1. Zakrajšek Jože 38, 2. Strus Alojz 38, 3. Svete Ivan 39 1-5.

Glavna dirka s solo startom z 2 min. presledkom 3 obrati km 60. 1. Hamburger Slavko, Hermes 2.22, 2. Gartner Franc, Ljubljanka 2.23, 3. Stirn Karol, Primorje 2.28 2-5.

Dirka je bila obenem tudi za prvenstvo kluba »Ljubljanka«, v kateri si je v glavni grupi priboril prvenstvo Gartner Franc, a v juniorski skupini Bricelj Franc. S to dirko je bila zaključena sezona dirk za letošnje leto. Dirke so potekle v najlepšem redu in brez nezgod.

Ustanovitev nove koledarske sekcije: Dne 10. oktobra se je vršil na Vrhniki

Goriške sodiše je istega dne kakor Erzetiča sodilo tudi 23letnega Benamina Gorčiča, mehanika iz Vrtojbe, ki je bil obtožen, da se ni prijavil k naborom. Obtožen je bil pogojno na dva meseca zapora.

Štrelske vaje okrog Pule. Med utrbo Punta Cristo in signalno stanico Musile na zunanji strani pulske luke se že od 10 t. m. vršijo artiljerijske strelske vaje. Na teh manevrih streljajo do 16 km daleč na odprto morje. Pristanško poveljstvo je v listih objavilo opozorilo vsem lajdam, da je plova v omenjenem sektorju nevarna. Vaje se bodo zaključile v četrtek.

Zenitbene in druge nagrade. Goriška zveza za materinstvo in nego dece je razpisala 18 nagrad za novoročence in 60 za pravilno nego dojenčkov. Nagrade bodo razdelili za božič. Prošnje za zenitbene nagrade je treba vložiti do 10. decembra na posamezne krajevne odbore zveze, ki jim bodo priložili svoje izjave o gnotnem položaju, npr. vstavenem in političnem vedenju vsakega posameznega prosilca. Zenitbene nagrade bodo znašale po 500 lir in jih bodo izplačali deloma v blagu, deloma v hranilnih knjižicah.

Iz Trsta je odpotovalo poslednje dni v Rim tudi nekaj bolniških sester Rdečega križa. Tudi zanje so priredili posebne odhodnice, čeprav so se posamilj odpravljale v vzhodno Afriko.

Zaradi razpovedavanja ponorejenih bankovcev je bil v Trstu aretirani neki Anton Martinuzzi, doma nekje v videmski pokrajini. Policija je našla pri njem 16 ponorejenih 1000 lirskih bankovcev. Nadaljnjo preiskavo vodi videmska policija, ki skuša sedaj dognati, kdo je denar ponorejal. V Trstu je bilo zadnje čase v prometu že precej ponorejenih tisočakov.

S P O R T

Drugi razred in juniorji

Precejšnja ustaljenost v drugem razredu, zato pa cela revolucija med drobižom V poslednjih fazah tekmovanja je borba za mesta srdita

Precejšnja ustaljenost v drugem razredu, zato pa cela revolucija med drobižom. V poslednjih fazah tekmovanja je borba za mesta srdita.

Po presledku ene nedelje se je prvenstveno tekmovanje zopet razbobotilo na vsej črti. Zasedba je bila v ljubljanskem drugem razredu zopet kompletna, osem točk je bilo dobiti ali izgubiti; odnesli so jih v tablico Jadran, Mars in Reka po dve, Slovan in Svoboda sta si ju razdelila, dasi bi bila morala Svoboda knjižiti obe. Slovanovo igrišče je bilo zopet pozorišče dvojne prireditve. Tekmi sta se odigrali že v dopoldanskih urah. Marsovci so povabili tja Korotance in jih tesno z 1:0 odpravili. S to zmago so se vsaj za trenutek rešili težkega položaja na predzadnjem mestu, Korotanci pa čepijo obupno brez pike prav na dnu tablice. Sicer je še spredajdasko tekmovanje pred njimi, toda kar je pod streho je na varnem, in še vedno velja ona stara: boljše je držti ga, kot lovi ga!

V drugi tekmi je Slovan sprejel v goste Svobodo. Rezultat je bil 2:2, vendar so imeli pri tem Svobodai precej smole. Pravo, da jih je sodnik oškodovaj za drugo Slovanov zgoditko, tako da bi bili morali pravzaprav z 2:1 beležiti svojo drugo zmago, v resnici pa samo brišejo ničlo v rubriki neodločenih rezultatov. Ta pika je bila dovolj samo za ohranitev pozicije, kakor je tudi Slovanu prišla ena točka prav, da se obdrži na prvem mestu, ker ni popoldne Reka dopustila Grasiki, da bi šla naprej.

Jadran je potrdil svojo formo in nepremagljivost v lastnem gnezdu. Tokrat mu je bila žrtve Sloja, ki igra letos precej manj važno vlogo kot lani. S 4:1 so Trnovčani dosegli obenem najmočnejši rezultat dneva. Zmaga jim ne koristi mnogo, ostanejo na svojem četrtem mestu, zato pa je za Slojaše poraz tem bridkejši: s petga mesta padejo na predposledni, pri čemer je treba še vedno uvaževati, da so s tekmo s Korotanom v zaostanku.

Reka je imela opravka z Graficariji, pri sebi na svojem igrišču. Ni bil opravek, toda šlo je, dasi tesno, samo z 1:0. Borba za vrh se je s tem zaostrišla. Zaenkrat sta Grafika in Reka zamenjali mesti. Reka je samo s slabšim količnikom za Slovanom, imponira pa njegovo število zmag, kakor je z druge strani vredno zabeležiti, da ni Slovan utrpel še nobenega poraza. Poslednji dve nedelji bosta prinesli vsekakor še nekaj zelo ostrih spopadov. Da vidimo!

Prihodno nedeljo igrata ti pari: Reka—Jadran, Sloja—Slovan, Svoboda—Mars, Korotan—Grafika. Vroč bo na Viču. Slovan bo imel tudi precej posla s Slojo. Svoboda in Mars je odrtro vprašanje. Grafika se bo nemara na Korotanov račun okrepila.

Reka je imela opravka z Graficariji, pri sebi na svojem igrišču. Ni bil opravek, toda šlo je, dasi tesno, samo z 1:0. Borba za vrh se je s tem zaostrišla. Zaenkrat sta Grafika in Reka zamenjali mesti. Reka je samo s slabšim količnikom za Slovanom, imponira pa njegovo število zmag, kakor je z druge strani vredno zabeležiti, da ni Slovan utrpel še nobenega poraza. Poslednji dve nedelji bosta prinesli vsekakor še nekaj zelo ostrih spopadov. Da vidimo!

Prihodno nedeljo igrata ti pari: Reka—Jadran, Sloja—Slovan, Svoboda—Mars, Korotan—Grafika. Vroč bo na Viču. Slovan bo imel tudi precej posla s Slojo. Svoboda in Mars je odrtro vprašanje. Grafika se bo nemara na Korotanov račun okrepila.

V Štepanji vasi so se v nedeljo vršile velike medklubske dirke koledarskega društva »Ljubljanka«. Čeprav je ves čas od početka dirk lahko deževalo, kar je čisto do kaja razmečalo, se je kljub temu udeležilo posameznih točk dirk nekaj vztrajnih dirkačev. Proga, po kateri so posamezne kategorije vozile po nekolicinkrat, je znašala 20 km. izmed katerih je bilo dobrih 12 km položnega spona. Dirk so se udeležili dirkači klubov Hermes, Ljubljanka, Primorje in Sava ter neverificirani vozači do 30 let starosti.

Rezultat posameznih kategorij je: Dirka juniorjev 2 obrata 40 km. L. Lavrh Karol, Hermes 1.34, 2. Bricelj Franc, Ljubljanka 1.37 2-5, 3. Kotar Franc, Sava 1.44. Neverificirani kolešarji do 30 let km. 20. 1. Zakrajšek Jože 38, 2. Strus Alojz 38, 3. Svete Ivan 39 1-5.

Glavna dirka s solo startom z 2 min. presledkom 3 obrati km 60. 1. Hamburger Slavko, Hermes 2.22, 2. Gartner Franc, Ljubljanka 2.23, 3. Stirn Karol, Primorje 2.28 2-5.

Dirka je bila obenem tudi za prvenstvo kluba »Ljubljanka«, v kateri si je v glavni grupi priboril prvenstvo Gartner Franc, a v juniorski skupini Bricelj Franc. S to dirko je bila zaključena sezona dirk za letošnje leto. Dirke so potekle v najlepšem redu in brez nezgod.

Ustanovitev nove koledarske sekcije: Dne 10. oktobra se je vršil na Vrhniki

Nov dotok zlata in deviz pri Narodni banki

Tudi poslednji izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje dotok zlata in deviz v višini 20,4 milijona Din. V zadnji četrtini septembra je znašal dotok 33,5 milijona Din, v tretji četrtini septembra 18,4 in v drugi četrtini septembra 25 milijonov Din, tako da je prišlo k širini tednih skoro 100 milijonov Din. Zlata in devizna podlaga se je v prvi četrtini oktobra povečala za 9,0 na 1405,4 milijona Din, dočim se se devize izven podlage povečale za 11,4 na 291,8 milijona Din. Od 22. januarja t. l. ko je bilo izvršeno razčiščenje bilance Narodne banke se je skupna vsota podlage in deviz izven podlage povečala od 1394,6 na 1697,2 milijona Din, torej za 302,7 milijona Din. Ker pa so goranje vrednosti računane po starih stabilizacijskih tečajih, je treba pribiti še 28,5%, tako da znaša v resnici dotok zlata in deviz v tem času 380 milijonov Din.

Posojila na menice in lombardna posojila so se v prvi četrtini oktobra ponovno povečala za 10,8 na 1818,4 milijona Din (v zadnji četrtini septembra je znašalo povečanje 13,8 milijona Din) in se tako približujemo luskemu stanju, kajti lani je 8. oktobra znašalo stanje posojil 1825 milijonov.

Obtok bankovcev ee je zaradi nltima povečal za 42,5 milijona Din in znaša sedaj 4819,7 milijona Din, tako da je za 525 milijonov večji nego lani. Obveznosti na pokaz so se v prvi četrtini oktobra zmanjšale za 8,7 na 1253,2 milijona Din.

Vrednost zlata in devizne podlage skupaj s premijo znaša sedaj 1805,9 milijona Din in kriče 29,73% (prejšnji teden 29,71%), kritičje v samem zlatu pa znaša 27,05% (27,09%).

Gospodarske vesti

— Konferenca denarnih zavodov. V soboto so imeli v Beogradu predstavniki bank iz vse države konferenco, na kateri so razpravljali o vprašanjih, ki so v zvezi z novo uredbo o zaščiti kmeta. Sklenjeno je bilo, da se za 27. t. m. skliče v Beogradu širša konferenca vseh banovinskih združenj denarnih zavodov, na kateri bodo sodelovali tudi predstavniki organizacij denarnih zavodov.

Na ostrini noža

Začetek vojnega leta 1917 - Nameravan skupni napad italijanske, francoske in angleške vojske skozi Julijske Alpe in Ljubljano

Avstrijsko vojno ministrstvo je izdalo prvi dvojni sešitek k 6. zvezku dela »Zadnja vojna Avstro-Ogrske 1914. do 1918.« V tem sešitku razmotriva v prvem poglavju bivši polkovnik Kiszling o položaju v začetku l. 1917., ki je bilo odločilno in toliko, ker so dosegle tedaj vse vojskujoče se države skoraj že skrajno mejo razvojnih možnosti na frontah, kakor tudi mobilizacije vseh za vojno razpoložljivih človeških sil. Zmaga ni bila tedaj odločena še niti za eno ali za drugo stran, na obeh straneh pa so se vedeli, da jo je treba odločiti baš iz omenjenih ozirov v najkrajšem času. Zato so na tej in na oni strani izdelovali velikopotezne načrte.

Kar se tiče osrednjih sil, je avstrijski poveljnik Conrad v Hötzenndorf sestavljal spomenico za operacijsko pisarno. Predlagal je, naj bi nasprotniku ne dali več časa, da bi prešel v napad v najugodnejšem trenutku in z največjim razvojem svojih sil. Treba bi bilo čim bi se končala zima, podvzeti ogromno ofenzivo na italijanski fronti, istočasno s primorske in tirolske strani z vsem 29. tem razpoložljivimi avstrijskimi divizijami, ki naj bi se dopolnile s 13 nemškimi divizijami, kajti Italijani sami so imeli na tej fronti 60 divizij. Obenem naj bi se do skrajnosti poostriala vojna s podmornicami, kajti skupaj z akcijo na kopnem bi bilo to edino sredstvo, ki bi moglo vojno ugodno zamenjati, preden bi centralne sile morale položiti orožje pred silovito premočjo nasprotnikov.

Nemci niso bili bogve kako navdušeni za odločilni napad na italijanski fronti, tem bolj pa so bili pripravljeni poostriiti podmorniško vojno, ker jim je bil admiral Holtzenndorf izražal, da bi lahko spravili Anglijo v pol leta na kolena, če bi ji vsak mesec potopili za 100.000 ton trgovinskih ladij. Proti temu je bil v Nemčiji prav za prav samo kancelar Bethmann-Hollweg, ki se je bal, da bi akcija s podmornicami spravila Zedinjene države na stran zaveznikov, kamor so se že nevarno nagibale. v Avstriji pa so imeli iste pomisleke cesar Karel, grof Czernin in oba ministrska predsednika Clam in Tisza.

Bethman-Hollweg se je dal kmalu prepogoriti, glede nasprotstva proti obsežni podmorniški akciji v odločilnih avstrijskih krogih pa so se vršile pogajanja sem in tja, dokler niso osrednje sile proti koncu junija dobile sporočila, da namerava antanta izvršiti napad na Nemčijo ali zapadno Tirolsko skozi nevtralnno Švico, približno tako, kakor je bila storila Nemčija za Belgijo ob začetku vojne. To je dalo povod, da so se v obeh centralnih državah končno sporazumeli tako za velik skupni napad na italijanski fronti in za podmorniško vojno do skrajnosti.

Med tem antantne države niti od daleč niso mislile na kakšen presenetljivi napad skozi Švico, pač pa so tudi mrzlično pripravljale načrte za odločilni splošni napad, ne da bi se mogle sporazumeti, kje naj se ta izvrši. Ze v novembru 1916. l. so se bili sestali vojaški poveljniki Francije Italije, Anglije in Rusije ter po en zastopnik Belgije, Rumunske in Srbije v francoskem glavnem stanu v Chantillyju, da bi izdelali zavezen operacijski načrt. Napad naj bi se izvršil po možnosti v prvi polovici februarja, toda potem so se pokazale težave. Nobena izmed držav ni bila sposobna držati se tega termina. Francija zato ne, ker so tam kmalu vrhovnega poveljnika Joffra nadomestili z generalom Nivešom, ki je izdelal drugačen načrt, po katerem naj bi pred odločilnim napadom na zapadni fronti prišle še neke druge manjše operacije, tako da bi se napad moral preložiti do aprila. Rusija je bila še najbolj navdušena za takojšen napad, čeprav je bila dotlej izgubila že 4 in pol milijona mož. Toda ko bi moralo priti do odločitve oziroma do dejanja na ruski fronti so se pokazala med zavezniki različna mnenja, ki jih je bilo treba najprej izravnati s konferencami in na zadnje so se zedinili za kompromisni predlog generala Gurka v prvi polovici februarja, ki je šel za tem, da bi se najprej reorganizirala rumunska vojska, na kar bi zavzel Dobružo in šele potem bi prišel glavni sunek z ruske strani proti Lvovu, Sokalu in Marmaroš Sigtetu. V februarju pa so že krožile govorice o dveh milijonih ruskih vojakov, ki so bili pobegnili izpod zastav, in o prvih spopadih in stavkah, ki so pomenile začetek večkega prevrata.

V Italiji je bilo razpoloženje precej poltačeno. Po državi so prirejali socialistične

demonstracije proti vojni. Nihče ni bil navdušen za napad, ki naj bi se začel po sklepih v Chantillyju kot del splošnega napada v februarju tudi na jugozapadni fronti. Zato je prišlo v januarju v Rimu do konference, ki se je je udeležil tudi angleški ministrski predsednik Lloyd George, ki je ostro kritiziral »netalentiran« način, kako so zavezniki vodili vojno, kakor se je sam izrazil, in je predlagal skupni napad Italijanov, Francozov in Angležev skozi Julijske Alpe in Ljubljano proti Dunaju. Italijanski generalissimus Cadorna je takoj izdelal primeren operacijski načrt za ta napad, toda generalni štabi zapadnih držav so bili za to, da bi se odločitev izvršila na francoskem bojišču in tako so bila potrebna nova pogajanja in konference, katerih posledica je bila ta, da italijanski glavni stan v februarju še ni imel nobenega jasnega načrta, kaj naj stori.

Isto je bilo s fronto v Orientu. V decembru so se bili francoski in angleški zastopniki na konferenci v Londonu ostro zgrabili, ker so Francozi zahtevali, naj pošlijo tudi Angleži dve diviziji na fronto pri Solunu, kjer sta stali že dve franco-

ski diviziji. Lloyd George pa je zagovarjal ofenzivo v Iraku in ob pelestinski fronti ter opustitev postojank pri Bitolju. Ker se takrat glede teh stvari niso mogli sporazumeti, so v januarju sklicali v London novo konferenco, na kateri so se angleške mu stališču priključile tudi Francija, Italija, Rusija, Srbija in Rumunska, a se je potem končala brez prave jasnosti. Tako se je zgodilo, da so Francozi poslali na Balkan, kjer se je general Sarrail pripravljaj na ofenzivo, še dve diviziji, kakor so obljubili v Londonu, med tem ko se je angleški general Milnes po navodilih iz Londona pripravljaj že na to, da bi se omejil na golo defenzivo.

Tako je postal generalni napad v februarju za antantne države neizvedljiv in preložiti so ga morali na april, pa še potem so se zanj navduševale samo zapadne sile. Ideja generalnega napada se je tako izjalovila. Centralne sile so si bile glede svojih načrtov bolj na jasnem in so jih poskusile tudi izvesti. Vsekako pa se vojna v tem letu ni utegnila zaključiti. Priti so morale druge stvari, da so izsilile šele proti koncu naslednjega leta konec največjega klanja v svetovni zgodovini.

Pomemben obisk abesinskega bojišča

Vrhovni poveljnik italijanskega generalnega štaba, maršal Badoglio, je na povelje Mussolinija odpoval v Vzhodno Afriko na ogled tamošnjega bojišča. Pravijo, da pomeni njegov obisk nov ofenzivni sunek italijanske vojske

600 poljubov na roko

Aleksander v. Humboldt pripoveduje o ceremoniji poljubovanja roke španskega vladarskega paru, ki je bila v navadi šestkrat na leto. On sam se je udeležil takšne ceremonije v novembru l. 1799. Kralj in kraljica sta sedela s svojim dvorom v veliki dvorani ob mizi, ki je bila prevlečena z rdečim zametom. Vse je bilo seveda najlepše okrašeno, oblačila so bila so bila posuta z diamanti in drugimi dragulji. Vse, kar se je hotelo pokloniti kraljevskemu paru, je stopalo v dvorano, poklekalo pred kralja in kraljico ter jima poljubilo roko. Humboldt pravi, da je ob tej priliki naštel 300 oseb, včasih pa jih je prišlo tudi do 600. Po končani ceremoniji je imel vladarski par navado, da se je z navzočimi pogovarjal. Kraljica pa je včasih vendarle menila: »Sedaj najprvo grem, da se očistim vse te nesnage!«

Obeta se polna brada

Modna akademija frizerjev v Parizu je te dni priredila prvo friziranje mojstrov po vzorcih za bodočo sezono. Ta prireditve je pokazala med drugimi najnovejše moške frizure. Odločilni so zanje brki, ki naj bi jih moški v zvezi z zalisci nosili spet dalje. Nadalje so se mojstri domenili, da bi morali moški nositi spet polne brade. Malo je verjetno, da bo ta moda prodrla. Vendar pa če pomislimo, kako popularni so danes Abesinci, ne moremo izključiti presenečenja...

Prva slika o borbi za Adu

Askari na konjih podijo sovražnika daleč ven iz mestnega ozemlja

Odpad rasa Gukse

Dinastične razprtije - vzrok nepokorščine in izdajstva cesarjevega zeta

Ras Kassa, general abesinske vojske in sorodnik rasa Gukse, ki je skupno z njim prešel v italijanski tabor

Listi so že poročali, da je ras Guksa, zet abesinskega cesarja, odpadel od Haile Selassija in prešel s svojimi četami na italijansko stran. Pričrutil se mu je tudi poveljnik Kassa Arala.

Ta odpad ima svoj poseben vzrok v dinastičnih razprtijah med rasom Guksa in Haile Selassijem. Ras Guksa je bil v maju 1934 imenovan za guvernerja province Vzhodne Tigre, vojaško vodstvo pa je abesinski cesar tedaj povelil rasu Seyu-

mu. Slednji je bil namreč velik nasprotnik Italijanov. To imenovanje je rasa Guksa močno užalo, tembolj, ker je knez živel kot potomec stare dinastije province Tigre že prej v nasprotstvu s cesarjem Selassijem ter rovaril proti sedanji dinastiji, ki izvira iz pokrajine Šoa.

Napad rasa Guksa potem za Italijane veliko pridobitev, ker kaže, da ne žanjejo v Abesiniji samo vojaških, ampak tudi politične uspeha. Teza Italije, da bo treba po vojaških zmagah pridobiti tudi prebivalstvo posameznih plemen, kaže, da je pravilno postavljena. Jedro te teze je namreč v tem, da sestoji Abesinija iz dveh različnih sfer, iz amharske sfere, ki igra v državi danes vodilno vlogo ter iz dežel, ki stoje proti Amharom v nekakšni kolonialni odvisnosti. Poglavitni nasprotniki italijanske invazije so Amhari. Italija si obeta od tega koristiti in že pr. praviha predlog, da bi zaradi nasprotstev med Amhari in drugimi plesemi dobila mandat nad temi pokrajinami, ki so v nekakšnem suženjskem razmerju Amhar.

O rasu Guksi se govori, da je bil že dalj časa v zvezi z Italijani. S posebnimi signali je obveščal letalce, ki so leteli nizko nad njegovim mestom Makalé, da ima namen preiti v italijanski tabor. Ko za je abesinski cesar v nedeljo po padcu Achne pryzval k sebi v Addis Abebo, je sklenil, da se povzbuje ne bo pokoril in se je rajši odločil za prehod na italijansko stran.

Kupujte domače blago!

Za to trdnjavo gre zdaj

Na jugovzhodu Adu leži naravna in umetna trdnjava Makalé, katero obmetavajo Italijani z bombami. Pred zavzetjem mesta Makaléja bodo morali Italijani osvojiti tudi to postojanko

Lahki tanki v Abesiniji

Čudoviti uspehi moderne tehnike v afriški vojni.

Najvažnejše orožje, ki rabi Italijanom v njihovi borbi proti Abesincem na severnem bojišču, je lahki tank s posadko samo dveh mož. Poročevalec United Press poroča, da je imel priliko videti te s strojnimi oborožene tanke, ki premagajo tudi največje ovire. Ne pešec, ne konjenik, ne mezeg ne bi mogel biti kos takšnemu terenu, kakršnega z veliko lahkoto prepeza lahki tank. Vali se čez kamenito ozemlje in pleza po pobočjih, ki bi jim še mule komaj kljubovale. Vzpenja se skoro navpično po skalah in kdor ga vidi trepetati v strahu, češ, zdaj zdaj se bo prevrnil. In poleg tega se to vozilo premika z brzino 40 km na uro!

Velik potres v Srednji Aziji

Kakor poročajo z zamudo iz Moskve, so imeli pred tednom na ruski meji v Aziji strahovit potres, ki je zahteval večje število človeških žrtev.

Vesti iz Stalinbada, prestolnice ruskega Tadžikistana javljajo, da se je primerica katastrofa že 5. oktobra ob 20. uri zvečer. Ognjišče potresa je bilo v ozemlju Tovil Dorinsk v Tadžikistanu. Razdejanje je bilo strahovito. Vse brzojavne zveze so pretrgane. To je tudi vzrok, da je svet izvedel za to katastrofo tako pozno. Most čez reko Šangan se je podrli. Kamenite hiše so se v nekaterih krajih porušile do tal in kamenje je ubilo mnogo ljudi.

Volna iz lesa

Iz Melbourn poročajo o izumu umetnega tvoriva, ki je povsem podobno ovčji volni. Izumitelj je neki farmar, ki je prej študiral kemijo in žigar ovčjo čredo je uničila neka kuga. Kolikor je razvidno iz poročil, se da sintetična volna prav tako dobro obdelati kakor naravna, je prav tako mehka in trpežna in celo po ceni lahko konkurira z naravno volno.

Strelnica treščila v svate

Te dni so imeli v Miškolu na Madžarskem svatbo. Ko so se svatje vračali iz cerkve, je nastala nevihta in je udarila modna strelnica. Dve osebi sta bili pri tem ubiti. Neke deklica se je tako prestrašila, da je dobila živčni šok in je izgubila dar govora.

80-letnica skače s padalom

Pri neki prireditvi rdeče vojske v Kujbičevu je skočila neka 80letna ženska pred 15.000 gledalca s padalom z nekega stolpa. Preden je tvegala ta poskus, so zdravniki preiskali. Po skoku je izjavila, da bi šla gotovo za pilotko, če bi bila mlajša.

Diplomatski ujetnik

Graf Vinci, italijanski poslanik v Addis Abebi, ki je padl zahteval svoje poverljive listine od abesinske vlade, a ni odpoval s posebnim vlakom in je zdaj v abesinskem ujetništvu ter ga bodo z letalom odpeljali na nevtralnno ozemlje, kjer ga bodo izpustili

ANEKDOTA

Na obedi, ki so ga priredili te dni v Prazi na čast sovjetskemu pisateljem in časnikašem ob priliki njihovega poseta, je pisatelj Aleksej Tolstoj v svoji zdra. vici dejal med drugim sledeče: »Do leta 1921 si je vsak Rus želel kosa bele zemlje, do l. 1925. vrbo, a odslej si želi višjih duševnih vrednot.«

VSAK DAN ENA

«Gospod doktor, resnično, pogotilni je zlost, ribolov» (Tidens Tegn)

Vojskovodja Seyum

eden najvplivnejših abesinskih knezov, guverner province Tigre in poveljnik čet, ki se borijo okolu Adu in Aksuma

Kulturni pregled

Otvoritev operne sezone G. Rossini: *Pepelka Angelina*

Ob otvoritvi nove — po vodnji osemnajste — operne sezone je v gledališkem listu, glasilu našega ljubljanskega gledališča, ravnanatelj opere g. Mirko Polič izjavil, da ostane njegove naloge in cilji slovenske opere tudi v novi sezoni isti in neizpremenjeni kot doslej. Z obnavljanjem, z novimi prevodi, skrbno pripravo in opremo del železnega repertoarja bo, kot v poslednjih sezonah, opera tudi letos nadaljevala. Ker pa si je gledališko vodstvo svesto svoje naloge in dolžnosti, da vzgoji ansambl in občinstvo v duhu sodobne glasbe, boče vršiti i nadalje pionirsko delo za uveljavljanje sodobnega repertoarja. V to svrhu pripravlja že za najbližji čas tri najnovejša dela sodobne usmerjenosti, to glasbeno — scenično umetnino Sostakoviča (*Lady Macbeth*), Rocca (*Dibuk*) in Wagner-Regenya (*Kraljičin ljubljenec*). Slednjič vabijo ravnateljstvo k sodelovanju vse, ki jim je res da takih ciljev, predvsem pa prosti pomoči naše občinstvo, brez katerega bi vse to delo ostalo brezplodno.

Zlasti upravičen je ta nujni apel na oni del slovenske inteligence, ki misli, da bo prihranil s tem, ako bo zaprl vrata knjigi, muziki, gledališču itd., vse to, kar je izgubil, ali kar se toji izgubiti po drugi strani. Deficit se bo v enem žepu morda res zmanjšal, zato pa ni narasel v drugem. Inteligenca brez knjige, muzike, gledališča, itd. ne bo dolgo ostala inteligenta. Sicer je pa takoj prva predstava v letošnji operni sezoni dokazala, da bojazan pred prazno gledališko hišo ni bila utemeljena. Pri sobotni premieri Rossinijeve *Pepelke Angeline* je bilo publike zelo mnogo in od začetka do konca je spremljala predstavo z največjim zanimanjem in zadovoljstvom.

Že je bila italijanska opera v zadnjih dneh zlatih. Zvonili so ji Gluck, Mozart, pomagali so Haydn, Beethoven, Schubert. Pa je za pel Rossini in ves svet je zdijval, znorel. V Italiji so gorele glave, hladni nemški filozofi, Schopenhauer, Hegel, so odpirali ušesa na stežaj, Beethoven je zatemel, Mozart je bil pozabljen, Schuberta ni nihče poslušal. Edino Francozi so ostali nekaj časa hladni. Rossini se je moral pofrancoziti, da jih je s »Telloms pridobil. Niti en glasbenik ni na svetu užil toliko časti in slave, si napolni svoj žep s tako lahko kakor on. Hitro pridobljena slava pa je običajno tudi hitro izgubljena. Koliko hrani zgodovina slavni imen, o katerih dandanes nihče ne ve. Rossini pa je, sicer res le v dveh, treh delih živ, neumrljiv. Njegov »Sevilski brivec« živl drugo stotletje, brez »Tella« ni železni repertoar popoln. »Pepelka Angelina« se je rodila vnovič. Glasba sekularne vrednosti, ki ne more umreti. Z razumljivostjo naravne sile, z nekako animalično brezobzirnostjo zastopa poleg ritma prvobitno moč vse muzike: melodijo. Njeni sugestivni premoči od časa do časa podlegajo generacije, mladi, stari, ne samo masa, ne samo površneži. In ali ni tudi današnja »slagerska« doba pod tiranskim vplivom melodije? Ali je ta dobra, ali je slaba? Kdo more to z absolutno gotovostjo trditi, ako pa grejo za njo milijoni! In ravno tako so šli za Rossini in še danes smo v njegovih mrežah, če jih le vrže za nami.

Tesno pri Mozartu stoji Rossini. Sega mu večjih z bogastvom in lepoto svojih melodij, z duhovitostjo domislekov, z natančnim odskim poznanjem, z nedvomljivo spretnostjo tipičnega karakteriziranja v bufo-operi, kdaj pa kdaj celo preko glave. In to brez globljega glasbenega znanja, samo z najpotrebnejšim strokovno-rodoklaskim orodjem, toda s čudežno lahkoto ustvarjanja in prav božjo melodično inventivo. Muzika zanj celo ni bila vsebina življenja. V 37. letu svojega življenja, na višku triumfov jo je, kot izbrano žensko postavil pod kap. In vendar ni bil glasbeno impotenten, saj je pozneje v dveh resnih delih: *Stabat mater* in *Missa solemnis* to dokazal. No, morda je le slutil, da je dosegel vrh in vse, kar bi pozneje še ustvaril, bi pomenilo le spet pot navzdol. Blagor človeku, ki ve, kdaj mora z odra za kulise! In ki to tudi stori!

»Pepelka Angelina« (*Cenerentola*) je po svoji glasbi sestra dvojnika le kratek čas pred njo rojenim »Brivcem«. Kaj dostikrat ju je celo težko ločiti med seboj. Ista lahkolokca melodika, ki se srečno ovija okoli situacijske komike in ne pride z njo nikdar v navzkrižje, vsak zvok je igrave izluščene iz dejanja, arije, kolorature, recitativi se menjajo kaleidoskopsko, orkester je prozoren kot steklo, dueti, tereeti in večglasni ansambli in finali so kakor izrezani iz »Brivca«, celo osebe spominjajo nanj. Don Ramiro sliči kdaj pa kdaj Almagviji, Današni Figaru, Don Magnifico Bartolu, Alidoso morda Basilliju, Angelina glasbeno Rosini.

Pravilica o pepelki je doma po vsem svetu. Preganjanja dobrotnosti in lepota, ki končno triumfirata nad obolostjo in praznoto srca. Seveda je snov pravilnica, teaterska.

Resnično, realno življenje je ne pozna. To je bilo še tisti pravilni čas, ko je princ iskal nevesto, a ta je morala biti pridna, dobra, četudi revna, kajpada, če je bila pridna, dobra in rečna, je bila tudi krasna. To ne more biti drugače v pravilnici in teatru. Pa je princ zvedel, da ima Don Magnifico tako hčerko. Da pa bi se lažje umaknil, ako bi mu nevesta ne bila všeč, pošlje najprej v hišo na ogled svoje vzgojiteljice, nato pa gre tja še sam. Seveda preobčje v konjarja, svojega konjarja pa v sebe. Don Magnifico pa ima dve pravi hčeri in pohčerenko. Le ta, kajpada, zamore biti pepelka. Pra, vi hčerki sta oholi, leni, domišljivi, njima je samo do lišpanja, druga drugi sta nevoščljivi in neumljivo preganjata ubogo Angelino. Oče je kompletan idiot, se stene mu kažejo osla. Rad bi eno izmed svojih dveh hčera obesil princu. Prince pa je konjar, in konjar je princ. Tako pride do raznih komičnih zapletljajev, ki se končno rešijo tako, kakor se morajo pri tej hudo enostavni historiji rešiti: princ, pravi princ, se zalubi v pepelko, ona v njega. To se pravi v konjarja, ki je pa princ, drugi dve hočeta pa prince, ki je konjar in ne mara niti ene, niti druge. Brž, ko je ljubezen med pepelko in navidezim konjarjem perfektna, ovržeta konjar in princ krinko raz sebe in vse ostalo si lahko mislimo. Sicer pa smo si vse to že takoj spočetka mislili in se nismo prav nič bali, da ne bo tako, kakor to pač mora biti. Slavnostna zaroka pepelke in prince, poreden smeh sluge in dolgi nosovi očeta in njegovih pravih hčera. Končno pa le splošno odpuščanje. Cela lirčno-komična povest

Mariborsko kulturno pismo

»Tartuffe« je bila druga letošnja premiera. J. B. Molière, mojster komedije in satire, je njen genialni tvorec. O. Zupančičev prevod je mojstrovina. Nekateri režiserske solucije niso mogle popolnoma zadovoljiti, posebno ne angažiranje nekaterih igralcev v tej igri, tako da ni nič čudnega, ako so poseamezniki iztirili, oziroma, ako niso tako uspeli, kakor bi bilo želeli.

Ta satirična komedija, ki je dvignila že samo ime Tartuffa na simbolna tla kot večkratno znamenje ostudnega svetohlinstva, pobožnjakarske nizkosti, brezmejnega hlančenja in obsodbe vrednega terciaistva, je bila v razvoju odrske literature zametek nove komedijske oblike in obdelave. Oblikovno in vsebinsko dotirana odrska umetnina je živahna in slikovita revija neštetihi komičnih situacij, sijajno zamišljenih likov in smešnih pripetljajev, ki segajo treutkotoma s področja veselosti in tragikomičnosti. V podnaslovu jedke komedije, ki je v njej siloviti kritik, bičevalce in razkrinkovalce človeških napak ožigosal enega najodvratnejših in najodurnejših pojavov v človeškem značaju, stoji beseda goljuf, ki je najprejgnatnejša oznaka nečevnega svetohlince in licemernika Tartuffa. Goljuf Tartuffe je postal simbol. V njem je upodobil Molière gnusno podobo odvratnega spačka in pivkovo človeškega značaja. Velike ovire, ki so se pojavile ob prvi uprizoritvi »Tartuffa«, bi najbrž ostale nepremostljive, ko ti ne bil Molière v dobri domisljici našel izhoda in zaslonbe z vrinkom nenadnega pojava kraljevega odposlanca, ki prinaša milost in modro razsodbo kralja Ludovika XIV.

Mariborska predstava morda ni potekala v skladu s tekstnim ritmom in bi bilo mogoče še marsikaj dodelati. Iz centra odrskega vrveža vsajta osrednja lažna pobožnjakarska podoba Tartuffova, ki ga morajo gledalci skozi dve dejanji čakati, saj se v obeh dejanjih samo o njem govori, s čimer se premišljeno stopnjuje zanimanje občinstva. Furijan je pretkanega Tartuffa, ki ga vneto pobožnjakarstvo prav nič ne moti, da se ne bi ob prvi priliki pognal v objem poltenga sladostrastja in razdivjane pohotnosti, gradil morda preveč iz notranjosti in pri tem morda zunanje elemente (maska) nekoliko zgrešil. Nekateri reakcije niso bile do žele- ne stopnje dognane, četudi je sicer tartuffovska podoba plantela v razvetnem licemstvu in lažnivosti. Njegova protipodoba je lahkoverni, zaupljivi in v oboževanju tartuffskih kočljivih čednosti do slepca fana tizma omejenji Orgon. V P. Kovičevem Orgonu se odraža vsa tmglozavost, združena s preslepljenostjo, vtravost in zaverovnost v Tartuffa z neko vrtlogovitostjo, ki gre tako daleč, da hoče celo svojeto hčerko Marijano, prvotno namenjeno drugemu, vsiliti Tartuffu za ženo, četudi meče le-ta svoje hinarške pogiede veliko rajši na dražestno Orgonovo zeno Elmiro Pavle Kovič je sicer izobliko val tega svojega Orgona do nekaterih značilnih podrobnosti, žal pa so se znova uveljavile nekatere podobnosti s številnimi do sedanjimi liki, kar ima svoje razloge brez-

je povezana v dva akta po tri slike. Zelo prijazne in ljubeznive so bile vse, z mikavnimi kulisami, pestrimi kostumi in živimi lučicami. Zgodbia je tekla lahko, skokono- go, živoskrbno, saj jo je vodil in ji uravnil pot in gladek tok režiser prof. O. Šest. Z dirigentsko paličico pa je bdel umno in pozorno nad njo A. Neffat.

Bil je to večer Z. Župevčeve. Najprej njen, potem pa Belettov. In dalje Gostičev, nato pa Jankov. Tudi Kogejeva, Ribičeva in Petrovič so storiili vse hvalevredno delo.

Do sobote zvečer smo samo slutili, kaj se skriva v blagoslovljenem grlu Župevčeve. Njena Pepelka je bila naravnost odkrije za nas. Njena čista griska spretnost tekmuje z lepoto njenih tonov, z ljubeznivostjo njene naravno, neprisiljeno tekoče pesmi. Brez nje bi Pepelke ne videli na našem odru. Poslušalstvo je jo kar sredi odra obdalo z gromom odobravanja. In ne samo enkrat! Belettov don Magnifico se polnovredno priključuje njegovim kreacijam v »Treh oranžah«. »Prodanic itd. Sprostilen smeh izzivajoča maska, virtuosno komična igra, mojstrsko petje. Beletto je samo eden, Gostičev princ je tudi v obleki konjskega hlapca princ. Kot princ pa je dvakrat princ: neznanško lep, dostojanstven, pa tudi poje po princovski, Janko je poreden, zabaven, lahkoten Dandino, ki tudi v princovski obleki ni pozabil, da je le sluga, a tega ni nikjer pretraval, kar bi morda kdo drugi le prerad storil. Mirni, nekoliko težki Petrovičev značaj se odlično prilaga njegovi beraški, a potem vzgojiteljski vlogi. Tudi po pevski plati je popolnoma ustrezen. Kogejeva in Ribičeva sta storiili vse, kar je bilo treba, da je preko nju skromna pepelka izplavala na srebrno površje. Videli smo nekaj bolj ali manj domačih kvalifikacij, par srčkanih pastirkov, videli cel koš gladke, smiselne in plemenito zavatne igre, slišali dobro, lepo muziko, ki je bila tudi dobro in lepo podana. Skratka: Pepelka Angelina je bila prva zmaga na pragu nove sezone! —č.

dvomno v prezaposlenosti, kar gotovo ni pravilno. Gre pa tudi za umljive razloge potrebnih sprememb in variacij, s katerimi je treba pri gledališču računati. V oblasti- nosti in gospodolavnosti sikajoča Orgonova mati Pernelle je našla v M. Zakrajškovi verodostojno interpretko. Moment prekane zajedlosti je prevladoval v Elmiri E. Starčeve. Preprosta pohlevnost in pohlenna poslušnost označuje Marijano D. Savinove, v Darini E. Kraljevi je zaživela neugnana jezičnost in klepetuljarska neizbrpnost, ki je doživela v drugem dejanju prvacati triumf. V Blaževem Danisu, Orgonovem sinu, je udarila na plan neizrečena mržnja in zaničevanje Tartuffa v največjemnetnejši meri in do najekstremnejšega izraza. Mladostno žentlenski je bil Nakrstov Marijanin ljubimec Valer; diplomatski v posredovanjih in ubirajoč vedno neko srednjo pot »zlate sredine« Gromov Kleant, Orgonov svak. Rokokojski v opremi in narejeni prijaznosti je bil Gorinskih birič, Just Košuta je nastopil ob zaključku kot kraljev odposlanec, Verdonic pa kot sluga Filipot, katerega najvzajnejša naloga je v tem, da brez večjih prete- siljajev prenese krepko odmevajočo kilouto gospe Pernelle v I. dejanju. Režija je bila J. Kovičeva.

Diletantje »Dramskega studia« so pripravili lep večer z uprizoritvijo K. Schönherr jeve »Otroške tragedije«. Iz uprizoritve, v kateri so stopala v ospredje znamenja sim- bolne stiliziranosti, je bilo čutili neko stremljenje po nečem novem, nenajenem in je prihajala do izraza vsa tista duševna strotost in zbezanost mladih duš, ko dojemajo razkrajanje vezi med očetom in materjo. Ta depresija lahko vodi do tragičnih zaključkov kakor v tej otroški tragediji. Do stopnje po- kleno odrske kvalitete se je vzpela gđ. Simčičeva, D. Bajtov Franci, ki je komplciranejša podoba kakor Janko, je tudi najtežje situacije (zaključena scena) dobro obvladoval. Franjo Žižek je svojemu Janku dajal poudarke stilizirane igre. Člani dramskega studia so nesporni odrski talenti. Priporo- čati bi bilo le, da bi se dajala prednost naturalističnim uprizoritvam.

Cesar von Arx je v vrsti svojih številnih odrskih del, ki pričajo o mojstrskem tvoren, napisal tudi trodejanjo »Izdaja pri Novic«. Četrtovalna premiera je bila med najučinkovitejšimi predstavami mariborskega Narodnega gledališča. Elementarna snov, silovitost dinamike, eksaktna in do zadnjih drob- cev segajoča izvedba, so dale tej uprizoritvi nekakšen elan in sproščenost. Vsi sode- lujoči so bili v tej stvari za stopnjo višje nego kadarkoli. Neznanska ljubezen do rod- ne hiše in grude diha iz vsa tega okolja, vmes se prepleta borba dveh bratov za ženo in zemljo. Vse pa navdaja nemiljiva ljubezen matere, ki je vsem brez razlike dobrohotna, odpuščajoča, dobra. Ta goreča ljubezen do rodne grude in sina, ki je utelešena v izklesanem liku P. Kovičevega urijskega kmeta Ernja Turmanna, je tako silna in do pekla zakoreninjena, da ugasne ob njej celo pomislek na izdajstvo, samo da

je rešena domačija in zemlja. Dušna nesklanost in notranjo bolečino pred odločitvi- jo je Pavel Kovič v višku svoje igre v drugem dejanju prepričevalno prikazoval in po- dajal, klečeč pred deželnim namestnikom grofom Antonom Balseseyem. Vzpredna po- doba Ernja Turmanna je njegov brat Gil- ger (M. Furijan), ki zapeljuje bratovo ženo, ki ga pa tudi privezuje k domačiji in rodni grudi neki neukroten primaren gon, ki je močnejši od pravičnosti žolnirskega živ- ljenja. Vražjo žensko, Ernjevo ženo Amci, ki puhti iz nje neugnana poltenost, strast in želja po svobodnem življenju, je dobro predstavljala Ema Starčeva. Morda je njen nastop malo preveč težil k teaterskim elek- tom in je bilo v njem že vse premalto tele- primarne naratne ženske silovitosti. Vsem ustrezajoča, vedno dobra, zlata Turmannova mati je došla v E. Kraljevi krepko začitane konture. Kraljeva je bila v tej vlogi vsesko- zi na liniji visokih kvalitit. Nakrstov grof Anton Baissey, lovaki in iznajdljivi deželni namestnik, je bil realiziran v neki figuri, godni za vsak oder. Primerno častniško do- stojanstvo je odlikovalo Gromovega pove- stnika in okrajnega glavarja urijskega in der Gassena. Preostale manjše vloge so bile dodeljene P. Rasbergerju (general Gian Giacomo Triviliziju), Fran Blaž kot pisar, Just Košuta (hlapec Hansepp) in Verdonic kot stražar. V Petru Malcu smo dobili spo- sobnega režiserja-gosta in oblikovatelja, ki bi bil Mariboru zelo potreben. —c.

RADIO

Izveček iz programov
Torek 15. oktobra
Ljubljana 11: Solska ura: Trgatev (Mirko Kugler). 12: Tamburaši in citraši na ploščah. 12:45: Vreme, poročila. 13: Cas, obvestila. 13:15: Po naših domačih stizicah: Radio orkester. 14: Vreme, borza. 18: Plesna godba, Radio Jazz. 18:40: Vzgojna vrednost umetnosti (dr. Stanjo Gogala). 19: Cas, vreme, poročila, spored obvestila. 19:30: Nac. ura. 20: Prenos opere iz Zagreba, v odmoru: Cas, poročila, spored, vreme.

Beograd 16:20: Plošče. 16:30: Pesmi. 18: Ples. 20: Narodne pesmi. 20:30: Simfonični koncert na ploščah. 22:30: Lahka godba orkestra. Zagreb 12:10: Jugoslovanska narodna glasba. 17:15: Orkester. 20: Prenos opere iz gledališča. Praga 19:10: Vojaška godba. 20:10: Večer Nielsenove glasbe. 21:25: Sonate za violino in klavir. 22:15: Plošče. Varšava 20:11: Vojaška godba igra poljske skladbe. 20:30: Klasična glasba na ploščah. 21: Opereta. 22:45: Plesna mu- zika. Dunaj 12: Koncert orkestra. 16. 05: Odlomki iz nemških oper. 17:25: Koncertna ura. 18:55: Wagner: »Tan- häuser« - prenos iz dunajske državne opere. 23:15: Jazz. Berlin 19:30: Mla- dostne pesmi Hugona Wolfa. 20:10: Lort- zingova komična opera »Hans Sachs«. 23: Prenos iz Münchena. München 20. 10: Godbe na pihala iz Varšave, Zürichs, Stokholma, Milana in Londona. 22:30: Orkestralni in pevski koncert. Stuttgart 20:10: Operetni večer. 20:15: Snušna ig- ra. 22:45: Prenos iz Münchena. 24: Ko- rorna glasba. Rim 17:15: Vokalen in instrumentalen koncert. 20:50: Mešan program. 22: Komorna glasba.

Sreda 16. oktobra
Ljubljana 12: Odlomki iz oper (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, ob- vestila. — 13:15: Ksilofon in saksofon na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Ču- dovite pustolovščine lutke Storka (nade- ljevanje). — 18:20: Otroci pred mikrofo- nom. — 18:40: Pogovor s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 20: Klavirski solistični koncert ge. Marte Osterc-Vajalove. — 20:45: Koncert pevskega zbora »Cankar«. — 21:15: Za ples in kratek čas (prenos z ne- botičnika). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Lahka glasba. Beograd 16: Orkester. — 20: Koncert na čelo. — 20:50: Prenos iz Ljubljane. — 22:20: Ples. — Zagreb 12:10: Opera gla- ba. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 22:15: Plesna muzika. — Praga 19:25: Narodne pesmi. — 20:05: Simfoničen koncert. — 22:15: Plošče. — Varšava 20: Lahka godba. — 21: Chopinove skladbe. — 22: Ples. — 23:05: Nočni koncert. — Dunaj 12: Orke- ster. — 16:05: Venček lepih melodij. — 17:05: Revija sodobnih skladateljev. — 20:05: Opredne figure. — 22:10: Bachove klavirske in orgelske skladbe. — 22:55: Lahka in plesna muzika. — Berlin 19:20: Beethovenove in Schubertove pesmi. — 20:45: Lahka glasba. — 22:30: Koncert iz Kölna. — München 20:15: Zvočne slike. — 20:45: Koncert godalnega orkestra. — 23: Pevski in klavirski koncert. — Stuttgart 19: Nove klavirske skladbe. — 21: Trga- tev v Tisenu (prenos iz Lugana). 22:45: Lahka glasba. — 24: Komorni koncert. — Rim 17:05: Lahka glasba. — 21: Prenos s trgatev v Tesinu. — 22:30: Ples.

SENZACIONALNA IZPREMEMBA V MODI PUDRA

Iz Pariza prihaja skrivnost novega „mat“ pudra

Elegantne Francozije se kreirale nove modo, ko so našle pudra, ki daje polti videz breaskvinega cveta ter prepriča za vas dan tudi najmanjše sledove svetlikanja.

Skrivnost je v tem, da se po novem na- činu izdelave najfinejši pudra trikrat pre- seje skozi svileno sito in zmeca z dvojno peno smetane. Ta novi način izdelave pu- dra, ki je plod dolgoletnih raziskov fran- cosskih kemikov, je patentiran od tvrdke To- kalon. Pudra Tokalon omogoča odstrašitev svetlikanja nosu in mastne kože. Da vam prekrasno polti, ki ostane popolnoma »mat- polnih 8 ur. Če uporabljate »mate pudra Tokalon, se vam koža ne bo svetlikala niti na vetru in dežju in tudi ne pri potenju. Ta pudra daje licu videz svežih dražestnih rož- natih listov ter zviša v veliki meri Vašo pri- vlačnost. Nabavite si pudra Tokalon, ker on, pri vseh velikih stroških pri izdelavi, ni dražji.

Naše gledališče

Drama
Začetek ob 20. uri
Torek, 15. t.m.: Zaprt.
Sreda, 16. t.m.: Tuje deta. Red Sreda.

Opera
Začetek ob 20. uri
Torek, 15. t.m.: Pepelka Angelina. Red C.
Sreda, 16. t.m.: Zaprt.
Četrtek, 17. t.m.: Madame Butterfly. Pre- miera. Red Četrtek.
Petek, 18. t.m.: Zaprt.

Prva repriza izredno uspele premiere »Pepelka Angelina« bo jutri v torek 15. t. m. za red C. Kakor v prejšnjih letih »Sevilski brivec« in »Viljem Tele, tako je tudi na premieri osvojila dolejš pri nas še neznan Rossinijeva opera »Pepelka Angelina« vse poslušalce. Zasedba je pre- mierska. Ponovi se jutri v torek za red C.

Nove vzprizoritve in dela v naši operi. V četrtek bo prva predstava na novo vzprizorjene, na novo prevedene in postavlje- ne Puccinijeve opere »Madame Butterfly«. Kapelnik Niko Štrifof, ki je s tako veli- kim uspehom že več del v novi predelavi postavil na našem odru, je pripravil tudi najbolj priljubljeno Puccinijevo opero »Madame Butterfly«. Nov prevod, nova inšcenacija in nova režija nam bodo po- kazale to delo v popolnoma drugi luči, ki bo mnogo bližja originalu kakor pa dosedanje vzprizoritve. Naslovno vlogo poje ga. Gjungjenc. Dalje pripravlja opera v prof. Šestovi režiji Verdijevo opero »Aida«, v kateri bo prvi nastopila dramatična pevka Olga Oldjekopova, deloma pa tudi gđica Karena. Konec meseca pride na vrsto senzacionalna opera »Kraljičin ljub- ljenec, ki jo je napisal rumunski skladatelj Wagner-Regeny in tako bomo dobili prvo rumunsko opero na našem odru. Prvič na- stopi pri tej operi gđica Fratikova, Ope- rta študija v režiji g. Krefta »Man nelle Nitouche« z gđc. Igičevico v naslovni vlogi.

Drama pripravlja v režiji prof. Šesta ve- seloigro »Če kralj dobro pristoj« z g. Da- nešcem v glavni vlogi in Bulgakovo dra- mo »Moliere« z g. Levarjem v naslovni vlogi in Kreftovi režiji.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Država brez skrivnosti

Ves svet govori in piše o Abesiniji

Po štiridesetih letih po porazu, ki so ga Italijani doživeli pri Adul, je Abesinija ne- pričakovano močno stopila v ospredje za- nimanja vsega sveta. Od obmejne praske pri oazi Ual-Ualu dalje — in tega je zdaj več kakor leto dni — ni izšel dnevnik, v katerem ne bi bila Abesinija omenjena. Odkar pa se je tam razvihrala vojna, go- vori vse o Abesiniji. Človek se je iz zo- gne v vsakdanjih pomenkih, v kinema- tografih tečejo filmska poročila, radio oznanja in svet novice z bojišč, da niti ne govornico o časopisju, ki polni cele koir- ne. Društvo narodov je naleželo z Abes- inijo na trd oreh, na kamen prežuknje — in ni ga preokla, ki bi mogel zaneslivo napovedati, kako se bo razraslo, kar se je izcimilo.

Literatura o Abesiniji je letos kajpa obil- no pognala. Izšle so dobre geografske in topografske knjige o tej dolejš malo znani deželi. Veliki narodi lahko iz knjig črpaio mnogo zanimivega pouka. »Jutro« pa se bo potrudilo, da kakor doslej poleg do- sledno objektivnih poročil z bojišča poda čitateljem čimbolj pestro in nepristransko sliko Abesinije.

Kakšna je dežela, o kateri vemo, da so dvorjani lahko cela tri leta zakrivali narodu, da je Menelik II. umrl in da tega ni

moglo izvohati niti eno poslanstvo, niti en angleški vohun? Kakšni so zakadi de- žele, kakšne so možnosti izkoriščanja, da se Evropci trgajo zanje? In kakšno je člo- veko življenje, kakšni običaji, kakšni za- koni, da se v enomer množijo očitki o su- ženstvu v državi, ki je polnopravna in polnopravstvena članica Društva narodov? Kakšna je pravica, kjer še velja prastaro talionsko načelo: oko za oko, zob za zob?

Dandanes vse, kar se dogaja v Abesini- ji, in vse kar ta dežela premore ni nikaka skrivnost več. Res je med Abesinci — kakor vobče med Afričani — globoko za- koreninjen instinkt, da pred tuji trdo za- krivajo pravo svoje bistvo, še zlasti pa majhne kakor velike državne skrivnosti. Toda kamor uprejo svoje oko Angleži, Ita- lijani in drugi bistrogledi prežalci, tam kmalu postane marsikaj očitno in razgla- šeno navadno še v mnogo bolj živih bar- vah, vsakor ie to v resnici.

Kje in kako leži Abesinija, s tem vse ne bomo več dolgočasili. Njen zemljevid imate prav gotovo ste ga že nalepili na karton in z bučkami uganjate strategijo. Prav. Zdjaj pa kratko nekaj zgodovinskih in številnih podatkov.

Uradno se Abesinija imenuje Manga- sta Itiopija. Je poslednja stara samostoj- na država v Afriki. Od morja je odrezana,

Dohod v Indski ocean in v Rdeče morje ji branijo široki pasovi francoske, angleške in italijanske kolonialne posesti. Sveto pismo je to deželo imenovalo Kuš, kakor je bilo ime Kamu, Noetovemu nečaku. Dinastija izvira od kralja Salomona in kra- ljice Sabske — tako vsaj trdi uradna zgodovina. Današnji cesar Haile Selasi je absoluten vladar, ki mu stoji ob strani se- dem ministrov. Zbor cesarskih svetoval- cev (kakor na Japonskem genro) in dve zbornici, v katere pa vladar sam imenuje člane in se konec koncev morajo vsj sku- paj pokoriti njegovim odločitvam.

Prostornostno je Abesinija še enkrat to- likšna kakor Nemčija: 1.120.000 km². Raz- deljena je v sedem kraljevin in v tri kra- jine. Število prebivalstva ni točno znano. V Abesiniji se nikoli niso imeli ljud- skega štetja, o pa še marsičesa drugega ne. Povprečno cenijo prebivalstvo na 10 do 12 milijonov duš, toda od tega je samo kake tri ali štiri milijone pravih Etopeev, vla- dajočega plemena. Etiopci so bili v četr- tem stoletju pokristjanijeni, so pa potom- ci nekdanjih Hamitov. Ostalo prebivalstvo tvorijo: islamsko plemo Gala, ki šteje okrog 6.000.000 duš — to so primitivni kmetovalci in živinorejci, ter nomadska plemena Danakil in Somali. Vse te je šele ob koncu devetnajstega stoletja podjarmil sloviti vladar Menelik II.

Od časa živi Abesinija? Pri svoji ob- sežnosti in maloštevilnem prebivalstvu je Abesinija ugodna kmetovalska država. Iz- vajajo: kavo, vošek, proso, med, zlasti tu- di bombaž in živalske kože, saj premore-

jo okrog 11.000.000 glav govedi, ovac in koz. In rudnine, kako je z njimi, da se evropskim zavojevalcem skomina po njih? Res je, našli so v neki pokrajini zlato in platin. Sodijo, da je to tista slavna dežela Ofir, o kateri govorijo starodavne zgodbe. Nadalje je v Abesiniji precej železa in premoga. Pri silni goratosti ne manjka sla- povnja, ki bi omogočilo marsikatero indu- strijo.

Takšnih mest, kakršnih smo vajeni kjer- koli v Evropi, bi vi tudi z letalom nad Abesinijo iskali zaman, Addis Abeba, ki leži v osrčju države, je bila ustanovljena šele pred 46 leti. Danes šteje okrog 130.000 prebivalcev in ima nekaj lepih palač in primernih ulic, a to je tudi vse. Mesto Harar šteje svojih 50.000, Giredava 30.000 duš, ali vse skupaj ne zasluži po evropskih pojnih imena mesto. Ostala večja naselja so dol- gočasne ogromne vase z bajtami iz bičja in blata, kjer se gnete v nesnagi do naj- več 5.000 prebivalcev. Nekoč v starih ča- siah je bil Aksum v pokrajini Tigre, za ka- terega so se pravkar razvijali hudi boji, prestolnica države. V srednjem veku je ta čas pripadala semitskemu neselju Gon- darju nad slovitem jezerom Tsana (»Jutro« je v nedavni nedeljski številki objavilo opis tega kraja izpod peresa Mangosta Sanvatu, ki biva v Sarajevu).

To že veste, da imajo v Abesiniji eno samo železnisko progo. Vodi od Addis Abebe do Džibuti (ob morju) in dolžini 790 km. Pa tudi cesta, po kateri lahko vo- zijo avtomobili, je ena sama, in sicer vodi iz Addis Abebe 72 km daleč v Addis

Alam. Zednja leta je dal Haile Selasi gra- diti več cest, okrog 700 km jih je že go- tovih, vendar za avtomobilski promet niso bogvejak pripravne.

Tudi brzojav in telefon imajo v Abesini- ji, kajpa. Toda vsega lepo v malem: te- lefonskega omrežja je 2700 km, brzojav- nega pa 3.500.

In slednjič: armada. Pravih vojakov ima Abesinija v mirnem času le 100.000, a v silil lahko postavi 4.000.000 mož. Takšnih, ki smejo stalno nositi puško in se štejejo za vojščake, čeprav ne prejemajo zato ničesar in se morajo tudi sami prehranjevati, je okrog milijon mož. Pravilna vojaška vzgoja se vrši šele zadnja leta. Belgijski švedski in japonski oficirji so začeli Abesince muštrati. Uspehe pa bo pokazala vojna. Pred spornom je imela abesinska redna armada 180 topov, 400 strojnica, 6 tan- kov in 11 letal, katerih piloti so domači- ni, vendar pod vodstvom francoskih letal- cev. Ali od lani dalje so se municijske za- loge v Abesiniji naglo kupičile in je bilo že davno pred pričetkom spopada z Ita- lijani nabavljenih 900 novih strojnih pušk. Nemogoče je navesti številke, kako je zdaj Abesinija oborožena in kaj vse pre- more. Eno pa stoji: od prvih incidentov pri Ual-Ualu dalje, ko je od dne do dne bilo očitneje, da bo kamenček sprožil ve- lik plaz, je Abesinija urno nabavljala strelivo in se oboroževala z modernim orožjem. Ljubezniva in sila uslužna voj

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

Regina še ni vedela kaj so udarci usode; bila je razvajena gospodična, ki ji je očetovo bogastvo dovoljevalo, da si je lahko izpolnila vsako željo.

In zdaj ta strašni dogodek.

Glas bližajočih se korakov je zmotil Wessentina v njegovem premišljevanju.

Zunaj v predsobju je Heintze izpregovoril s redarjem nekaj besed. Nato so se vrata odprla. Komisar je stopil v sobo ter se počasi in molče vrnil k svojim pisalni mizi.

V desnici je držal samokres. Ostra, napeta zarez mu je obdajala usta in delala, da so podočnice še močnejše štrlele izpod lic.

«Ali imate dovoljenje za nošenje orožja, gospod Wessentin?»

«Če je ta ameriška izkaznica v Nemšiji veljavna?» Tajnik je hitro potegnil iz žepa papir in ga podal Heintzeju.

Ta ga je pogledal, ga skrbno zložil in ga vrnil Wessentinu.

«Torej je vse v redu. Náte svoj samokres. Kemična preiskava je pokazala, da so sledovi smodnika že kakih štiri in dvajset ur stari. Tako bi bila torej resničnost vaše izpovedbe dokazana — in meni ostane samo še dolžnost, da se vam opravičim zaradi nepriljetnosti, ki sem vam jih prizadejal. A razumeli boste», je dodal in malahno skomignil z rameni, «okolnosti so govornice zoper vas.»

«Opravičite ni treba, gospod komisar», je odvrnil tajnik in se globoko oddahnil. «Sum proti meni je bil po tej najdbi — pogledal je na samokres preden ga je naglo spravil v žep — popolnoma razumljiv. A zdaj smem iti, kaj ne? Res se mi mudi, da zvem, kako je z gospodom Thorstenom — ali je morda vam kaj znanega?»

Brez vsakega vidnega vzroka je Heintze zdajci udaril s plosko roko po mizi, da se je prah v oblakih vzdignil z uradnih spisov.

«Znorel bi človek zaradi teh... A počakajte, da še enkrat poi-

kusim — že je prišel za slušalo hišnega telefona, pritisnil na gumb in zaklical neko ime.

Precej časa je minilo, preden je dobil zaželeno zvezo. Njegov glas je bil hriprav od razburjenja, ko je izpregovoril: «Tu komisar Heintze! Ste že poizvedeli?»

Odgovor najbrže ni bil po njegovi želji. Jezno je vrgel slušalo nazaj na vilico in hodal nato nekaj časa z rokami na hrbtu sem ter tja, dokler ni nazadnje obstal pred Wessentinom.

«Znorel bi človek!» je ponovil in jel spet hoditi po sobi. Čez minuto je obstal pri oknu in rekel počasi, poudarjaje vsako besedo posebej: «Podoba je, da je Mr. Thorsten mahoma izgubil s površja zemlje.»

«Ali — saj ni nemogoče!» Wessentin je planil pokoncu, skočil h komisarju in razburjen vprašal: «Povejte mi — kaj naj to pomeni?»

«Kaj vem, kaj! Mr. Thorsten je izgubil! Že prej sem dal poklicati reševalno postajo. Nikjer ga niso oddali. Nato sem dal vprašati po bolnišnicah, in pravkar sem zvedel, da je bilo vse poizvedovanje zaman.»

«Ali, moj Bog, kaj je to?»

«Sam vrag si ga vedi!» je zaškrtal komisar. «Moje pameti je v tej reči konec. Razlaga je samo ena, in ta je tako nezmisljena, da skoraj ni moči govoriti o njej. Vendar — ta možnost bi bila edina.»

Vprašujoče je pogledal Wessentinu v obraz: «Povejte mi, ali je imel Mr. Thorsten tu v Berlinu sovražnike?»

Tajnik je skomignil z rameni: «Kdo iz poslovnega sveta jih nima?» Nato je resno pokimal: «Da, Thorsten je imel smrtne sovražnike — nasprotnike, ki se ničesar ne plašijo!»

«Aha.» Heintze je zataknil palce v pod pazduhe svojega telovnika. «Potem bi imeli razlago za ta napad — in nemara tudi za ugrabitev — kajti za kaj drugega očitvidno ne gre. Ali mislite, da je utegnilo biti Thorstenovim nasprotnikom do tega, da se polastijo njegove osebe — morda v izsiljevalne namene?»

Tajnik se je obotavljal z odgovorom.

Nato se je mahoma pokazal na njegovem obličju odločen izraz: «Gospod komisar, spričo teh okolnosti se mi zdi najbolje, da vam povem vsa resnica! — Današnji napad ni bil prvi, ki so ga poizkusili zoper Mr. Thorstena!»

In zdaj je jel pripovedovati o dogodkih večerašnjega dne; pozabil ni omeniti me Jafféja ne stekleničice s strupom v Kamlerjevem žepu.

Povedal sem vam samo dejstva», je rekel nato in skomignil z rameni. «Na vas je, da presodite, kaj pomeni vse to in kje je iskati storilce!»

Heintze je ves ta čas s pobešeno glavo hodil po sobi. Zdaj je obstal pred Wessentinom.

«Zelo zanimivo! Dali ste mi važen migljaj, ki utegne biti velikega pomena za razbistritev teh zagonetnih dogodkov. Zdaj ostane samo še vprašanje: ali veste, zakaj Mr. Thorsten izprva ni hotel priznati atentata s strupom — in zakaj se ni hotel obrniti do policije?»

Wessentin se je napeto zamislil. Nato je mahoma zmajal z glavo: «Ne, o tem vam ne morem ničesar povedati.»

«Škoda! A zdaj vas ne bom več zadrževal! Vidim, da se vam mudi.»

«Da, res je, gospod komisar», je rekel tajnik in se skrivaj oddahnil. «Do svidenja torej.»

«Počakajte, spremim vas venkaj!»

4

Lytton E. Buzz od «Newyorškega Star» je bil neznanosko slabe volje.

Bolečine v čeljusti, ki so mu bile ostale v spomin na snočnji spopad, so mu delale pri britju veliko preglavic. In razen tega si ni in ni mogel odpustiti, da si je bil dal tako iznenada napovedati «mat» Ta poraz je moral popraviti!

Zamišljen je sedel v svoji hotelski sobi na zofli z žvenketajočimi vzmetmi in zvečil ustnik svoje pipe.

Kdo ve kolikokrat je bil že prerešetal dogodke snočnje noči, ne

CENE MALIM OGLASOM

50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znakmah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Starejša gospa

iz boljše hiše ubožna ne po lastni krivdi, brez doma svojcev in sredstev prosi plemenito srce zaposlenja. Rada sprejme vsako delo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez doma«. 33083-2

Brivski pomočnik

dober delavec pediker in bubi stnoer, soliden, nekadiček, lise nemeščenje, lahke nastopi takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro šahiste«. 33073-2

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Domači odbrani gorenjski krompir po Din 72.— 100 kg oddaja vsako množino tvrdka A. Volk, Ljubljana, Resljeva 24. 33045-33

La Portugalko

zamenjena pristno, ugodno nudi Belokranjska klet Ljubljana VII. Gasliška u. 3. 32947-16

Pridno deklet

z detelje, ki zna kuhati, šivati, želi službo pri boljši rodbini. Pod šifro »Šivljica« na ogl. odd. Jutra. 33075-3

Damaški zimski plašč

ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra 33062-13

Lep dekliški obraz

zamenjena pristno, ugodno nudi Belokranjska klet Ljubljana VII. Gasliška u. 3. 32947-16

Učena

spejmo delikatozna in specijerija trgovina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pripraven fant«. 33068-44

Obiti

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Peči na žagovino so najbolj ekonomične in praktične. Najboljše vrste peči vam dobavi na poskušnjo R. Jakelj, Bled. 33041-30

Dekle

priljubljeno za vsa dela in vsajeno kuje takoj sprejem. Franc Osej, Dominate, restavracija. 33033-1

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Novo malo hišo

s vrtom prodam na Zg. Hudičji pri Celju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32994-30

Soborica

pridna in poštena z dobrih spretnih starost 28. Znanja tudi dobro nemško in slovensko. Išče primerno službo v hotelu ali veliki privatni hiši v Ljubljani. Naslov v vseh posl. Jutra. 32704-2

Klavir in francosčino

redno poučuje Aneta Potocnik, diplomirana v Parizu. Vredna uspešna praktika. Cena znanja. Bežovnova ulica 16 visoko pritišnje, v sredi. 33041-4

Oblacila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Korrespondent

v več jezikih, perfekten knjigovodja — bilancist popolnoma samostojna moč. Išče primerno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojen 93-19«. 22929-2

Potniki

(stanje) v Opatju, ki potuje z lastnim avtom in Slavoniji, Sremu, Baranji, Bakovi in Bosni — želi zastopstva specijeriskih trgovin za dobro idote stranišče predmetne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Opatje«. 33050-5

Kupim knjižico

hranilno vlogo do 80.000 Din Hranilnice. Praveke banovine področja v Celju pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe pod »Samo denar« na ogl. odd. Jutra 33061-16

Uradnik

zmožen vseh pisarniških del in strojepljiva išče zaposlenja za popoln oz. zvečer. Ponudbe pod »Vestne« na ogl. odd. Jutra. 33061-2

Trgovec

agilen, vpejaljen, sprejme prazno stanovanje, Sirovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potovanje lastnim avtomobilom«. 33077-5

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šiviljska pomočnica

išče službo kjerkoli, najraje v mestu. Plača po dogovoru. Naslov v vseh posl. Jutra pod »Marjiva šivilja«. 33070-2

Manjši lokal

s dvema prostoroma in priključki, pripravna za restorano ali manjšo trgovino, v Ljubljani na Miklošičevi cesti se odda takoj. Zivliska stroka izključena. Poizve se v upravi hiš Pokojniškega zavoda, Gajeva 5, soba 222. 33046-10

Dvosob. stanovanje

podstrešno oddam takoj Bežigrad 10. Ogled istotam od 18. ure dalje. 33076-21

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Lokal

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3 Trisob. stanovanja

v Ljubljani v bloku neobčutna se oddajo takoj. Stanovanja so prvotno urejena s centralno kurjavo in toplo vodo. V hiši je lift. Poizve se v upravi hiš Pokojniškega zavoda, Gajeva 5, soba 222. 33040-21

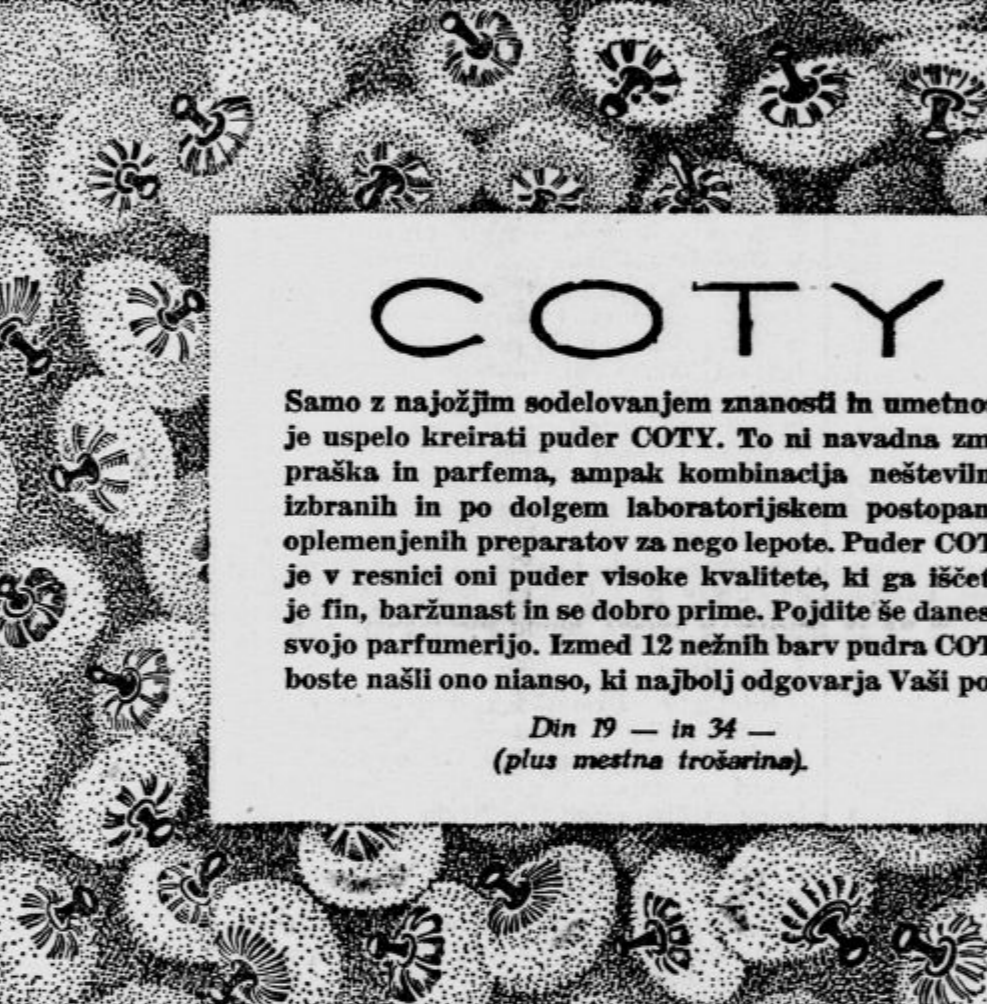
Nato se je začel strahovit, glušeč ropot in žvenket. Ves okras sobe je bil v razvalinah, in tla so bila posuta s črepljivimi kakor nova cesta z gramozom.

Trgovska lokala v Kranju

se oddaja v najem; eden na glavno ulico, najpomembnejša Prešernova cesta, pripravljeno za vsako trgovino, drugi v predmestju Kranja, cesta na Golnik, za trgovino s deželnimi pridelki, mlinskimi izdelki, specijerijo ali drugo obrt, oha radi oddajate po nizki ceni. Pojanila daje lastnik Franc Majdič, industrijski mlin Vir — Domžale. 33076-19

Enosob. stanovanje

znotraj, s kuhinjo in priključki se odda s 1. novembrom t. l. Stanovanje je popolnoma suho in renovirano. Prične se v upravi hiš Pokojniškega zavoda, Gajeva 5, soba 222. 33047-21

COTY

Samo z najožjim sodelovanjem znanosti in umetnosti je uspelo kreirati puder COTY. To ni navadna zmes praška in parfema, ampak kombinacija neštevlinih izbranih in po dolgem laboratorijskem postopanju oplemenjenih preparatov za nego lepote. Puder COTY je v resnici onl puder visoke kvalitete, ki ga iščete: je fin, baržunast in se dobro prime. Pojdite še danes v svojo parfumerijo. Izmed 12 nežnih barv pudra COTY boste našli ono nianso, ki najbolj odgovarja Vaši polti

Din 19 — in 34 — (plus mestna trošarina).

Odgovor nesamostojnih zoboteknikov

V obrambo poštenosti, ki iz večerašnje ga dopisa gg. zobozdravnikov ni razvidna, sporoča savez nesamostojnih zoboteknikov naslednje:

Kvalifikacija zoboteknikov je naslednja: 4 razrede srednje šole (gimnazija), 3 leta učne dobe, 6 let pomočniške dobe. Po učni in pomočniški dobi, to je 9 letni praksi, je zoboteknik po tedanjih predpisih lahko zaposlil za podeditev samostojne prakse. Pred izstavitvijo iste je moral s pričevalci dokazati, da je vršil v tej dobi najmanj 3 leta operativnega dela pri zobozdravniku ali koncesioniranem zobotekniku. Brez teh dokazil mu je bila prošnja za samostojno vršenje poklica odklonjena.

Trditve, da današnji zobotekniki nimajo več priložnosti, da bi sploh videli kako in kaj se dela v ustih, je delna. Odkriti priznamo, da novy vestopisnim učenjem, po izdajanju zakona od leta 1930 ni več dana možnost, da bi se izpopolnili v operativnem delu. Saj se tudi za te ljudi ne brijmo, pač pa za zoboteknike, ki imajo danes že nad 10 let prakse in ki so vršili operativno delo pri gg. zobozdravnikih in dentistih, že pred letom 1930 in ki jim danes ni dana možnost do osamosvojitve. Ugotavljamo ponovno, da so pred izdajanjem zakona od leta 1930 vršili ravno ti zobotekniki, ki se jim danes, seveda po zakonu, odreka strokovna sposobnost s strani gg. zobozdravnikov, v vodilnih ljubljanskih in zunanjih preisah vso operativno in zobotekniško delo. Izjavljamo tudi, da so imeli tedaj zobotekniki-asistenti mesečnih prejemkov od 5.000 Din dalje in še več! To je lečen dokaz, da so gg. zobozdravniki visoko cenili strokovno usposobljenost zoboteknikov in so jim celo ob času njihovega dopusta na letovisih prepuščali njihove ordinacije in paciente v popolno zaupanje.

Nerazumljivo je tedaj, zakaj ravno po izdajanju zakona, taka gošnja in odklanjanje znanja zoboteknikom? Ne odrekajte zoboteknikom znanja vse dotlej, da bodo tudi v Vaših vrstah računali čisti!

Zobotekniki so pripravljene potegnati kape in nuditi državi jamstvo o njihovi strokovni usposobljenosti, nasprotno pa ugotavljamo, da vrši v eni izmed ljubljanskih zobozdravniških praks operativna dela v ustih pacienta žena tistega zdravnika. Torej niti zoboteknika!

Kar se pa tiče zobotekniških prejemkov, ne odrekamo trditvam, pač pa pribijamo, da je takih srečnejev le 5 odstotkov. Vse druge plače se pa gibljejo od 300 do 700 Din mesečno. V splošno pa mesečne plače sploh ne eksistirajo, ker so zobotekniki plačani procentualno, brez vsakih fiksumov. Le redki zobozdravniki, upoštevajo zobotekniško znanje, plačujejo svoje uslužbence za človeka dostojno življenje, vsi drugi pa sramotno izkoriščajo sedanje fiktivno stanje, ki je nastopilo po letu 1930. Prepuščamo javnosti, naj ona razodi ves položaj, pripravljeni pa smo razjasniti tudi različne druge stvari, ki bodo globoko odjeknile v arhiv naše poštene javnosti!

Bojne ne odnehamo, ker je poštna in pravična, tudi če bo zvezana z žrtvami!

Večji lokal

v Ljubljani na Miklošičevi cesti, v katerega zadnjih prostorih je mogoča ev. troštev manjšega stanovanja se odda takoj. Zivliska stroka izključena. Poizve se v upravi hiš Pokojniškega zavoda, Gajeva 5, soba 222. 33000-19

Stanovanje

cenno, soba, kuhinja s hrambo drvarnica, voda, drva dobi zdrava 20-40 letna ženska 1 to s otroci, večša poljedeljstva, prodi dvour. nemo vsakdanjemu delu. Ponudbe: Sv. Križ pri Lj. tiji, Sauer. 33009-31

2 prazni sobi

visokopriščne, strogi opremljene s pisarnim oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 33062-33

Sobo

opremljeno s separiranim vzhodom oddam stalnemu gospodu. Knafelja 13/II. 33071-33

Dve osebi

sprejem v lepo svetlo opremljeno sobo s elektriko na 100 Din za osebo mesečno. Medvedova 8/III levo. 33067-33

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

s strogo separiranim vzhodom oddam stalnemu gospodu. Knafelja 13/II. 33071-33

Malo sobo

iskom s 1. novembrom v Siki lototam tudi hrano. Naslov v vseh posl. Jutra 33044-33a

Trgovski potnik

veliko odosten. Šbe s 1. novemb. opremljeno lepo sobo strogo separirano v bližini pošte. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Veliko odosten« 33040-33a

Sobico

s posebnim vzhodom opremljeno, iskem za on mecel ali mogoče stalno. Poizve se Celovška cesta 41. 33066-33a

Uradnica

išče sobo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sv. Križ«. 33076-33a

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

Samostojen

misl, situiran trgovcev sku. lise znanja s inteligentno damo. Prodnost: Lope, velike močne postave, znanje namenske premožnje ni vrtati! Slika zadržana, katera tajno diskretno vrnjena. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Antolilic«. 33079-35

Inteligentna graščakova hči

Ljubljanske okolice želi poročiti graščaka okolice Zagreba. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ugledna«. 33063-35

Gospodična veleposelstnica

Mi poročila veleposelstnica. Trg. Lučane Ehrenhaus Avstrija pod šifro »Daleče« na ogl. odd. Jutra. 33054-35

Poštna Slovenka

nejedne rodbine bi poročila Slovenka oficira, ali pokrovnika. Ponudbe pod »Idealna« na ogl. odd. Jutra. 33062-35

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato trupa je najbržji cenat. Černe — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3